

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta elektrotechniky
a komunikačních technologií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ELEKTROTECHNIKY

A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

FACULTY OF ELECTRICAL ENGINEERING AND COMMUNICATION

ÚSTAV TELEKOMUNIKACÍ

DEPARTMENT OF TELECOMMUNICATIONS

MANAGEMENT SÍTĚ S PRVKY MIKROTIK

NETWORK MANAGEMENT USING MIKROTIK

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Pavel Zavadil

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. Jaroslav Koton, Ph.D.

BRNO 2018

Bakalářská práce

bakalářský studijní obor **Teleinformatika**
Ústav telekomunikací

Student: Pavel Zavadil

ID: 133118

Ročník: 3

Akademický rok: 2017/18

NÁZEV TÉMATU:

Management sítě s prvky Mikrotik

POKYNY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Popište stávající nástroje pro automatické hodnocení stavu sítě, detekci výpadků, vytváření záložních cest atd. Použití takových mechanismů aplikujte na síťové prvky Mikrotik při realizaci LAN sítí. Navrhněte scénáře a události při provozu sítě a tyto prakticky ověřte s cílem zachování komunikace mezi vybranými koncovými stanicemi, přičemž využijte i pokročilého nastavení síťových prvků skripty.

DOPORUČENÁ LITERATURA:

[1] A.S. Tanenbaum, D.J. Wetherall: Computer networks, Pearson, 2010, ISBN: 978-0132126953.

[2] Scripts, Mikrotik documentation [online]. 2016 [cit. 2016-09-12]. Dostupné z:
<http://wiki.mikrotik.com/wiki/Scripts>

Termín zadání: 5.2.2018

Termín odevzdání: 29.5.2018

Vedoucí práce: doc. Ing. Jaroslav Koton, Ph.D.

Konzultant:

prof. Ing. Jiří Mišurec, CSc.
předseda oborové rady

UPOZORNĚNÍ:

Autor bakalářské práce nesmí při vytváření bakalářské práce porušit autorská práva třetích osob, zejména nesmí zasahovat nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a musí si být plně vědom následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. díl 4 Trestního zákoníku č.40/2009 Sb.

ABSTRAKT

Cílem této práce je popis nástrojů hodnocení stavu sítě, dále popis síťových komponent Litevské firmy Mikrotik a ukázka scénářů výpadku sítě s její následnou rekonfigurací pro zachování komunikace.

KLÍČOVÁ SLOVA

Mikrotik, Wifi, LAN, WinBox, routování, RouterBoard, RouterOS, skripty

ABSTRACT

The aim of this work is to describe the tools of evaluation of the state of the network, the description of network components of Lithuanian company Mikrotik and the demonstration of network failure scenarios with its subsequent reconfiguration to maintain communication.

KEYWORDS

Mikrotik, Wifi, LAN, WinBox, routing, RouterBoard, RouterOS, scripts

ZAVADIL, Pavel *Management sítě s prvky MikroTik*: bakalářská práce. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústav telekomunikací, 2018. 56 s. Vedoucí práce byl doc. Ing. Jaroslav Koton, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci na téma „Management sítě s prvky MikroTik“ jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou všechny citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce.

Jako autor(ka) uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že v souvislosti s vytvořením této bakalářské práce jsem neporušil(a) autorská práva třetích osob, zejména jsem nezasáhl(a) nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a/nebo majetkových a jsem si plně vědom(a) následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. díl 4 Trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.

Brno

.....

podpis autora(-ky)

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval vedoucímu diplomové práce panu doc. Ing. Jaroslavu Kotonovi, Ph.D. za odborné vedení, konzultace, trpělivost a podnětné návrhy k práci.

Brno

.....

podpis autora(-ky)

PODĚKOVÁNÍ

Výzkum popsáný v této bakalářské práci byl realizován v laboratořích podpořených z projektu SIX; registrační číslo CZ.1.05/2.1.00/03.0072, operační program Výzkum a vývoj pro inovace.

Brno

.....
podpis autora(-ky)

OBSAH

Úvod	12
1 Sítě	13
1.1 Local Area Network	13
2 Nástroje pro správu sítě	14
2.1 Nástroje obsažené v zařízení	14
2.2 Webové nástroje	14
2.2.1 Nagios	15
2.2.2 Icinga	16
2.2.3 DuDe	16
2.2.4 Cacti	16
2.3 Nástroje pracující v reálném čase	17
3 Zařízení MikroTik	18
3.1 Systém RouterOS	18
3.2 Zařízení RouterBOARD	18
3.3 Nástroje pro automatizaci správy sítě	19
3.3.1 Nástroj Netwatch	19
3.3.2 Statické směrování	20
3.3.3 Nástroj protokolu OSPF	20
3.3.4 Nástroj protokolu RIP	22
3.3.5 Nástroj Email	22
4 Scénáře a události při provozu	27
4.1 Síť se záložním spojem	27
4.2 Použití směrování	31
4.2.1 Použití RIP protokolu	32
4.2.2 Použití OSPF protokolu	35
4.2.3 Síť se statickým směrováním	38
4.2.4 Síť se směrováním pomocí skriptu	39
4.2.5 Síť se směrováním pomocí skriptu a kontrolou signálu WiFi . .	41
4.2.6 Síť se směrováním pomocí skriptu, kontrolou signálu a vytížení WiFi	41
4.3 Omezení výkonu AP	47
5 Závěr	52

Literatura	53
Seznam symbolů, veličin a zkratk	55
A Obsah přiloženého CD	56

SEZNAM OBRÁZKŮ

3.1	Ukázka RouterBOARDu RB192	19
3.2	Služba Netwatch	20
3.3	Výpis směrovací tabulky	21
3.4	Nastavení statického směrování	21
3.5	Zadané sítě protokolu OSPF	22
3.6	Nastavení okolních sítí v OSPF	23
3.7	Rozhraní používající RIP	23
3.8	Nastavení rozhraní pro RIP	24
3.9	Zadané sítě protokolu RIP	24
3.10	Nastavení okolních sítí v RIP	25
3.11	Nástroj Email v Mikrotiku	25
4.1	Služba Netwatch	28
4.2	Diagram sítě	28
4.3	Vývojový diagram přepínání provozu	29
4.4	Ukázka automaticky poslaného informačního e-mailu	30
4.5	Diagram sítě	32
4.6	RB433 IP adresy	33
4.7	RB192 IP adresy	34
4.8	Vygenerované routy	35
4.9	Průběh testování RIP protokolu	36
4.10	Mapa sítě	36
4.11	Rozhraní s cílovou cestou	37
4.12	Průběh testování OSPF protokolu	37
4.13	Služba Route	38
4.14	Nastavení směrování	39
4.15	Průběh testování při použití statických rout	40
4.16	Průběh testování	40
4.17	Diagram sítě s routováním pomocí skriptu	41
4.18	Směrování pomocí skriptu - aktivní eth1	42
4.19	Směrování pomocí skriptu - aktivní wlan	43
4.20	Směrování pomocí skriptu - aktivní eth2	44
4.21	Diagram sítě s routováním pomocí skriptu a kontrolou odstupu sig- nálu od šumu	45
4.22	Sít s routováním pomocí skriptu a kontrolou S/N - aktivní primární cesta	46
4.23	Sít s routováním pomocí skriptu a kontrolou S/N - wlan má nižší distanční	46

4.24 Sít s routováním pomocí skriptu a kontrolou S/N - eht2 má nižší distanci	47
4.25 Diagram sítě s routováním pomocí skriptu, kontrolou S/N a vytížení WiFi	48
4.26 Sít s routováním pomocí skriptu, kontrolou S/N a nízkým provozem - aktivní primární cesta	49
4.27 Sít s routováním pomocí skriptu, kontrolou S/N a nízkým provozem - aktivní wlan a Traffic monitor	49
4.28 Sít s routováním pomocí skriptu, kontrolou S/N a nízkým provozem - S/N kleslo pod úroveň, Traffic-monitor smazán	50
4.29 Zapojení	51

SEZNAM VÝPISŮ

3.1	Skript pro Netwatch	19
3.2	Skript pro Email	26
4.1	Skripty pro Netwatch	31

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá možnostmi hodnocení stavu sítě, diagnostikou, automatického vytvoření náhradních přenosových cest a rekonfigurací sítě za pomoci využití již fungujících prvků na technologii MikroTik.

V současné době vstupují datové sítě do běžného života většiny z nás. Když jen málo zúžíme pojem datové sítě, dostaneme jejího nejznámějšího zástupce - celosvětovou síť internet. Většina lidí, firem nebo rovnou států si již asi nedokáže představit život bez něj. Přes internet posíláme peníze, bavíme se s přáteli, ovládáme vzdáleně domácnosti, sledujeme televizi a tak dál. Možností je téměř nekonečno. Tím ale vznikají požadavky na kvalitu a stabilitu připojení k této síti.

Když pomineme samotné zabezpečení k této síti, stabilitu připojení ovlivňuje více faktorů. Jedním z nich je výpadek přenosové cesty. Ať už se jedná o externí vlivy nebo přímo poruchu zařízení, oprava je jen málokdy možná vzdáleně a doba výpadku je časově i finančně náročná. Proto je vhodné tyto přenosové cesty zálohovat. Záložní cesty většinou nemusí mít parametry hlavního spoje (rychlost, latence), na překlenutí doby opravy většinou stačí i méně kvalitní spoj.

1 SÍTĚ

Pojmem datová síť se rozumí jakákoliv síť, která přenáší digitální data. Tato práce je zaměřena na datové počítačové sítě. Ty se dělí na několik typů podle velikosti - PAN, LAN, MAN a WAN. PAN je typ nejmenší sítě, obvykle použitá pro propojení dvou zařízení pomocí technologie Bluetooth nebo infračerveného portu. LAN je síť spojující uzly v rámci jedné, nebo několika budov. MAN je síť v rámci města nebo velké rozlehlé firmy. WAN je síť v rámci státu, případně i kontinentu. [1]

1.1 Local Area Network

Názvem LAN neboli Local Area Network se označuje počítačová síť, kterou tvoří síťové prvky a koncové stanice (např. počítače, telefony atd.) umístěné na geograficky malé ploše. Obvykle se jako LAN označují sítě v rodinných domech, firmách a školách. Prakticky je to poslední podsít umístěná nejbliž ke koncovým zařízením. LAN síť je obvykle tvořena kombinací jednoho až tří typů fyzických rozhraní:

- metalické – propojení pomocí strukturované kabeláže,
- bezdrátové – technologie WiFi používaná v nelicencovaném pásmu 2,4GHz, 5GHz,
- optické – pomocí optických kabelů.

Při návrhu LAN sítě je třeba brát v úvahu spoustu kritérií. Jedním z nejdůležitějších aspektů u sítě je zajistit dostupnost široké škále uživatelů - u kabelových vedení je tento aspekt zcela jasný. Avšak i u bezdrátových sítí je potřeba myslet dopředu a dobře naplánovat umístění všech AP pro dostupnost dostatečně silného signálu. Dalším důležitým bodem je hardware sítě. Při návrhu je potřeba brát v potaz na každoročně se zvyšující přenos dat i na potřebou nízké latence. Podle toho bychom měli vybírat daný hardware a také dané přenosové medium. Je dobré myslet dopředu, jak se může síť vyvíjet a podle toho správně dimenzovat daný hardware. To vše proto, aby se předešlo jeho časté výměně už při menší změně v síti.

Ve firemní sféře nebo ve školách či úřadech již nemá smysl používat UTP kabel CAT 5, protože jeho vlastnosti nejsou vhodné pro gigabitový přenos. Vhodnější je použít novější CAT 5e nebo rovnou CAT 6 který již umožňuje větší šířku pásma. To samé platí pro bezdrátové přenosy – pokud je třeba použít pro přenos mezi budovami technologii WiFi, pásmo 2,4GHz je především ve městech tak zarušené, že se k tomuto účelu vůbec nehodí. Mnohem lepší je použít pásmo 5GHz, ale i to pomalu začíná být přeplněné. Při návrhu fyzického rozložení je dobré počítat i se záložními spoji pro případ výpadku, nebo poruchy. [3], [1]

2 NÁSTROJE PRO SPRÁVU SÍTĚ

Pro správu sítě lze nástroje rozdělit podle místa, ze kterého se spouští a podle informací, které tyto nástroje poskytnou.

2.1 Nástroje obsažené v zařízení

Většina síťových zařízení obsahuje nástroje pro diagnostiku sítě. Množství těchto nástrojů se odvíjí podle kvality a ceny zařízení. Levné domácí routery obvykle obsahují jen minimum interních nástrojů, naopak zařízení od renomovaných firem (jako je Cisco nebo MikroTik) nabízejí celou škálu těchto nástrojů. Přehled běžných nástrojů:

- ukládání log souboru na vzdálený server - díky této funkci je možné přechíst logovací soubor i z jiného místa, než jen pouze z daného zařízení (toto je vhodné v případě kompletního výpadku zařízení). V logovacím souboru se může objevit počáteční degradace přístroje, pokud například napájecí zdroj začne ztrácet své parametry (degradace zdroje),
- nástroje pracující v reálném čase - jsou to nástroje jako ping a tracer - viz dále,
- nástroje pro test linky - tyto nástroje se obvykle vyskytují v xDSL a kabelových modemech,
- notificační nástroje - některá zařízení dokáží odeslat informační email, nebo SMS na zadané číslo s informacemi dle výběru,
- dohledové nástroje - tyto nástroje mohou kontrolovat dostupnost zadané IP adresy. V případě její nedostupnosti pak provedou určenou akci. Často je to změna trasy a odeslání informace o chybě,
- nástroje pro změnu směrování - tuto práci obvykle zastanou routovací protokoly, které v případě výpadku cesty přeroutují síť na jinou.

Pokud se nejedná o výpadek konektivity k zařízení, nebo výpadek napájení, samotné zařízení je prvek který výpadek registruje jako první.

2.2 Webové nástroje

Pro monitorování a nastavení základních parametrů síťových prvků se většinou používají standardizované protokoly SNMP (Simple Network Management Protocol) nebo WMI (Windows Management Instrumentation). Ty jsou podporovány monitorovacími programy. SNMP je jednoduchý protokol, využívaný ke zjišťování stavu síťových komponent a k nastavování hodnot na těchto komponentách. Podporuje

jej řada zařízení jako aktivní síťové prvky, tiskárny, čidla a podobně. Hodnoty lze jednoduše zaznamenávat a pak dále zpracovávat za pomoci velké škály různých monitorovacích programů. Pro svou správnou funkci vyžaduje dvě části - první je správce a druhá je agent. Protokol pracuje v dvou režimech činnosti:

- správce si sám žádá agenta o zjišťované hodnoty,
- agent sám v definovaných situacích zasílá správci dané hodnoty.

SNMP protokol používá pro svou komunikaci protokol UDP, díky kterému je velice rychlý. Standardně se pro komunikaci využívají porty 161 (na straně agenta) a 162 (na straně serveru). Při vyslání dotazu využívá klient dynamický port a na něj se mu poté vrací odpověď. V praxi je pro každý z dotazů použit jiný dynamický port.

Podobně jako SNMP i WMI dokáže sbírat data o zařízeních a nastavovat je. Navíc umí spravovat vzdálené počítače. Ale na rozdíl od SNMP je WMI proprietární protokol firmy Microsoft s uzavřeným kódem. Služba zahrnuje úložiště objektů, které jsou databází definic objektů. [6] [7]

2.2.1 Nagios

Nagios je flexibilní open source nástroj vyvíjený již od roku 1996, který umožňuje detekovat a případně opravit problémy po jejich detekci. Tímto lze eliminovat výpadky dříve, než se dostanou ke koncovým uživatelům. Pomocí nástroje Nagios lze:

- monitorovat celou síťovou infrastrukturu,
- automaticky opravit problémy, když jsou detekovány,
- posílat upozornění pomocí e-mailu nebo SMS,
- logování výpadků, různých událostí v síti, výstrah,
- další funkce.

Nagios jako takový se skládá z hlavního programu a dále k němu závislých externích pluginů, takže je velmi dobře rozšiřitelný o další funkce. Monitorování probíhá v cyklech. Typicky se monitorují následující parametry sítě:

- odezva (ping),
- množství přenesených dat,
- poštovní služby,
- webové služby,
- využití hardwaru,
- logování do systému.

Potřebné informace nástroj získává ze sítě za pomoci výše uvedených protokolů.

[8]

2.2.2 Icinga

Icinga je fork (alternativně vyvíjená větev) nástroje Nagios, takže konfigurační soubory a pluginy je možné využívat v obou nástrojích. Rozdíl nástrojů je patrný především ve vzhledu uživatelského rozhraní. Jádro tohoto systému je vyvíjeno paralelně s jádrem systému Nagios. Proto se také spousta záplat z Nagiosu aplikuje i na Icingu a naopak záplaty vyvinuté v Icinga jsou backportovány na Nagios. [9]

2.2.3 DuDe

Nástroj přímo vyvíjený společností MikroTik pro svá zařízení. Tento nástroj automaticky detekuje zařízení pomocí protokolu MNDP (MikroTik Neighbour Discovery Protokol), jež vysílá UDP Broadcast na portu 5678. Nástroj si poté sám uspořádá a zařadí detekovaná zařízení. Po oskenování sítě následně umožňuje rozkreslit rozložení sítě a poté monitorovat celou síť. Dále zvládá zasílat upozornění v případě výskytu problémů. Jedná se o volně šiřitelný nástroj, určený pouze pro zařízení MikroTik. Seznam hlavních funkcí nástroje DuDe je následující:

- automatické nalezení sítě a jejího rozvržení,
- zjištění typu nebo značky zařízení,
- zahrnuje SVG ikony pro zařízení a podporuje vlastní ikony a pozadí,
- umožňuje kreslit vlastní mapy a přidávat vlastní zařízení,
- podporuje SNMP, ICMP, DNS a monitorování TCP pro zařízení, které jej podporují,
- individuální monitoring a grafy Link využití,
- přímý přístup k nástrojům dálkového ovládání pro správu zařízení.

Program je spustitelný v Linux Wine prostředí, MacOS Darwine a Windows. [10]

2.2.4 Cacti

Další z řady monitorovacích programů, který je se zaměřuje převážně na grafy. Nástroj má širokou škálu možností monitorování. Data je možné sbírat pomocí standardizovaných protokolů nebo vlastních skriptů. Program má přehledné grafické uživatelské rozhraní, podporuje pluginy a šablony vzhledu. Díky široké uživatelské podpoře existuje mnoho různých rozšíření. Mezi podporované platformy patří:

- Unix/Linux systémy,
- systémy Microsoft Windows,
- Novell,
- Cisco IOS,
- MikroTik.

Další vlastnosti Cacti:

- udržuje seznam monitorovaných zařízení, jejich dostupnost a umí upozorňovat na jejich výpadky elektronickou poštou,
- umožňuje vizualizaci dat do grafů a sestav s nimiž je možné dále pracovat,
- lze využít import a export šablon (xml), export naměřených dat,
- pomocí Cacti si lze snadno vytvářet vlastní zdroje dat, šablony grafů, šablony celých zařízení,
- umožňuje nastavit práva pro uživatele, třeba jen pro prohlížení některých grafů,
- pomocí pluginů lze přidat mnoho dalších funkcí.

[11]

2.3 Nástroje pracující v reálném čase

Pro diagnostiku sítě v reálném čase se mohou využít programy většinou běžně obsažené v operačním systému. Pomocí nich lze ve většině případů určit příčinu výpadku či nedostupnosti sítě. Následující programy jsou obsaženy v operačním systému Windows (v jiných operačních systémech jsou obvykle obsaženy programy poskytující obdobnou funkcionalitu).

- Příkaz ping - nástroj funguje tak, že vyšle dotaz na zadanou adresu a počká na odpověď. Výstupem je čas odezvy od testované adresy. Syntaxe příkazu je ping <název nebo adresa testovaného uzlu> a případně další parametry. Například ping 192.168.1.1 -t bude nepřetržitě testovat zadanou adresu.
- Příkaz ipconfig - nástroj slouží k zobrazení aktuálního nastavení síťových adaptérů. Obvykle se používá pro kontrolu nastavené nebo přiřazené IP adresy, masky, brány, jmenného serveru a MAC adresy. Příklad ipconfig -all zobrazí podrobné nastavení všech adaptérů.
- Příkaz tracert - slouží k výpisu trasy mezi použitým zařízením a cílovým uzlem. Ve výpisu je možné také identifikovat uzly, jež blokují nebo filtrují ICMP zprávy. Pomocí tohoto nástroje lze tedy odhalit nefunkční zařízení na trase v síti. Výstupem je IP adresa uzlu případně i doménové jméno. Pokud uzel negeneruje nebo filtruje ICMP odezvu, program zobrazí pouze hvězdičky. Příklad tracert 77.75.79.39 zobrazí trasu mezi zařízením, na kterém běží a serverem stránek www.seznam.cz.
- Příkaz nslookup - tento nástroj se dotazuje DNS serveru na záznamy o IP adrese. Pomocí něj lze otestovat, zda-li je DNS server správně nastavený a funguje. Příklad nslookup www.seznam.cz vrátí IP adresu 77.75.79.39 a IP adresu použitého DNS serveru. [13] [14]

3 ZAŘÍZENÍ MIKROTIK

Firma MikroTik vznikla v Lotyšsku v roce 1996, kde začala vyvíjet směrovače a bezdrátové systémy pro poskytovatele internetového připojení. V dnešní době má na trhu vybudované poměrně silné jméno, protože nabízí kvalitní výkonné zařízení s velkou podporou (jak firemní, tak komunitní) za příznivou cenu. [2], [5]

3.1 Systém RouterOS

Systém vznikl v roce 1997 po zkušenostech s možnostmi tehdejšího PC hardwaru v průmyslových aplikacích a směrovacích systémech. Na základě těchto zkušeností vytvořila firma MikroTik svůj vlastní universální operační systém, který je postaven na Linuxovém jádře. Jedná se o je stabilní, flexibilní a dobře ovladatelný operační systém.

RouterOS lze ovládat vícero způsoby - Telnet, SSH, webové rozhraní a asi nejvyužívanější program pro platformu Windows WinBox. Ten nabízí přehledně zpracovaném grafickém rozhraní a velké množství nastavení. Pomocí nástroje WinBox lze provést kompletní nastavení přístroje. [2], [5]

3.2 Zařízení RouterBOARD

V roce 2002 se MikroTik zaměřil také na vývoj vlastního hardwaru, který nazval jednoduše RouterBOARD. Výrobce nabízí několik řad zařízení, která se liší cenou, výbavou a cílovou skupinou uživatelů. Tato zařízení dokáží fungovat dlouhé roky bez vnějšího zásahu, nejslabším článkem bývá napájecí zdroj a elektrolytické kondenzátory umístěné přímo na desce RouterBoardu (vlastní zkušenost). Výčet známějších řad:

- RB1xx - nejstarší modelová řada. Verze určené pro bezdrátovou síť už se nevyrábí, víceportové verze bez primární podpory WiFi sítí se objevují jako switche,
- RB3xx - starší řada RouterBoardů se třemi ethernet porty a třemi miniPCI sloty,
- RB4xx - novější řada s jedním ethernet portem a jedním miniPCI slotem obsahující 300MHz procesor a 32MB paměti RAM,
- RB5xx - slot pro CF karty, 2 miniPCI sloty, 3 ethernet porty, 400MHz procesor, 64MB paměti RAM, podpora rozšiřující desky,
- RB6xx - dva sloty na CF karty, 3 gigabitové ethernet porty, 400MHz procesor, 64MB paměti RAM,

- RB9xx - řada s integrovanou bezdrátovou kartou a jedním ethernet portem (v některých verzích gigabitovým). Tato řada je také v modelové řadě SXT,
- RB10xx - model bez podpory WiFi, zato se silným procesorem a 4 gigabitovými ethernet porty. Používá se jako vysokorychlostní router.

[15]

Obr. 3.1: Ukázka RouterBOARDu RB192

V příloze se nachází ukázka skriptu pro nastavení čistého RouterBoardu jako klienta. Přímou ve skriptu jsou použity komentáře pro jeho lepší čitelnost.[5]:

3.3 Nástroje pro automatizaci správy sítě

Operační systém RouterOS obsahuje velké množství nástrojů pro konfiguraci, testování a údržbu sítě. Některé z nich, použité v rámci této bakalářské práce, jsou zde představeny:

3.3.1 Nástroj Netwatch

Netwatch je nástroj, který v zadaném intervalu kontroluje dostupnost zadané IP adresy. Pokud se tato IP adresa stane na zadanou dobu nedostupná, spustí skript pro nedostupnost IP adresy. Při opětovné dostupnosti spustí skript pro dostupnost.

Skript lze zapsat přímo do pole pro skript a nebo se na něj lze odkázat do databáze vlastních skriptů uložených v RouterBoardu (na obrázku 4.1 je ukázka nastavení kontrolované IP adresy, intervalu a času výpadku).

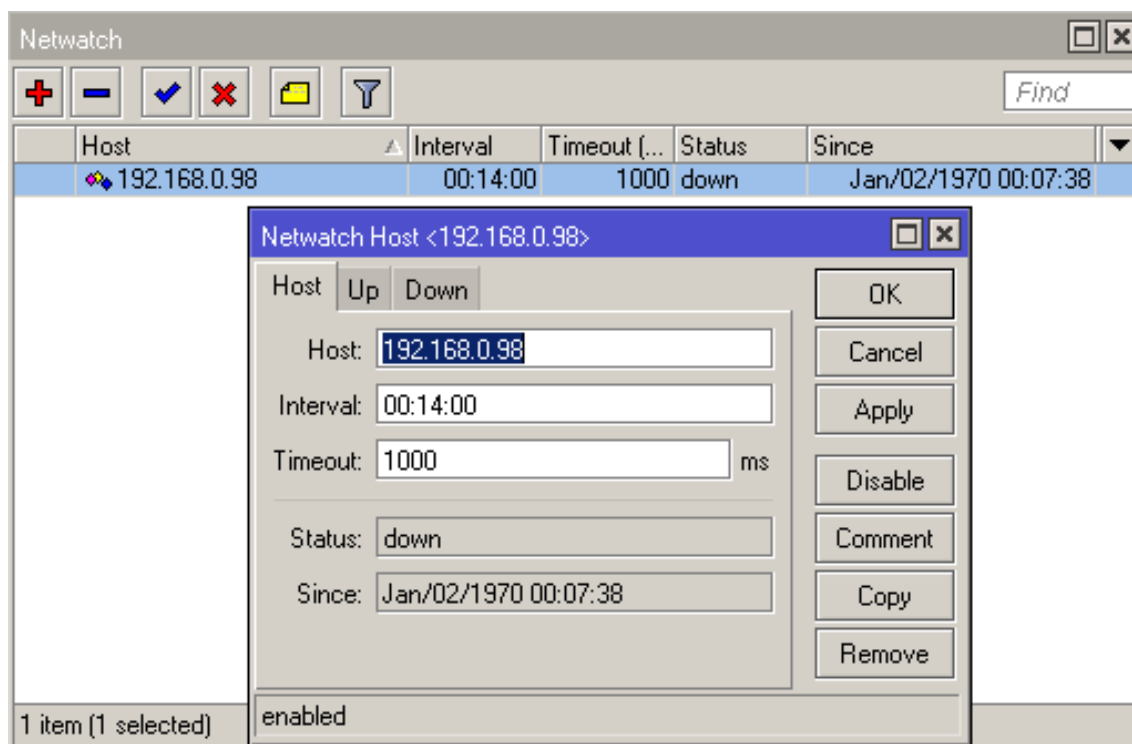
Z konzole je možné zadat skript následovně :

Výpis 3.1: Skript pro Netwatch

```
tool netwatch add host =192.168.0.98 interval =00:00:14
timeout =0.5 down-script = script_5g_down
```

```
up-script = script_5g_up
```

[2]

Obr. 3.2: Služba Netwatch

3.3.2 Statické směrování

Manuální zadání směrování se provádí v okně Route List na záložce Route (obr. 3.3). V okně zadání/nastavení (obr. 3.4) zadáváme cílovou adresu (Dst. Address), kdy se pro všechny zdrojové adresy použije adresa 0.0.0.0/0, dále bránu (Gateway), na kterou se mají cílové adresy odeslat a vzdálenost (Distance), podle které Router-Board určuje prioritu cesty. Čím nižší číslo, tím vyšší priorita. Nakonec je vhodné nastavit kontrolu dostupnosti cesty (Check Gateway). [2]

3.3.3 Nástroj protokolu OSPF

OSPF protokol je představitel tzv. Link State protokolu. Každý směrovač se pokusí navázat spojení se sousedními směrovači pomocí tzv. Hello packetů a následně se dohodnou na komunikaci. V té si směrovače předají mapu sítě. Ve výsledku pak každý směrovač obsahuje celou mapu sítě, nad kterou pak pomocí Shortest Path First (SPF) algoritmu provádí výpočty pro určení nejlepší cesty. Při těchto výpočtech se určí nejkratší cesty a smyčky. Metrika těchto cest je označovaná jako cena. Čím

Route List

Routes | Nexthops | Rules | VRF

Find all

	Dst. Address ▲	Gateway	Distance	Routing Mark	▼
AS	▶ 0.0.0.0/0	172.16.1.1 reachable ether1	1		
S	▶ 0.0.0.0/0	172.16.4.1 unreachable	10		
S	▶ 0.0.0.0/0	172.16.2.1 reachable ether2	100		
DAC	▶ 172.16.1.0/24	ether1 reachable	0		172
DAC	▶ 172.16.2.0/24	ether2 reachable	0		172
DAC	▶ 172.16.4.0/24	wlan1 reachable	0		172
DAC	▶ 192.168.10.0/...	ether3 reachable	0		192

7 items (1 selected)

Obr. 3.3: Výpis směrovací tabulky

Route <0.0.0.0/0>

General | Attributes

Dst. Address:

Gateway: reachable ether1

Check Gateway: ▲

Type: ▼

Distance: ▲

Scope:

Target Scope:

Routing Mark:

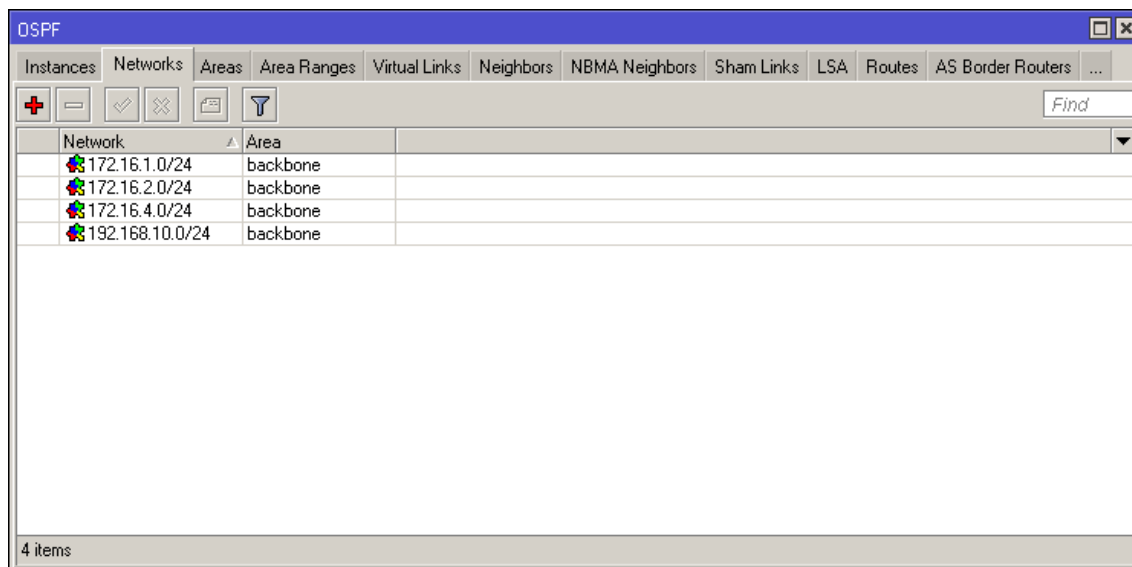
Pref. Source:

OK
Cancel
Apply
Disable
Comment
Copy
Remove

enabled active static

Obr. 3.4: Nastavení statického směrování

má cesta menší cenu, tím je více preferována. Na obrázku 3.5 je zobrazena karta nastavení sítě, přidání se provádí pomocí tlačítka + v dialogovém okně zobrazeném na obrázku 3.6. [4] [2]

Obr. 3.5: Zadané sítě protokolu OSPF

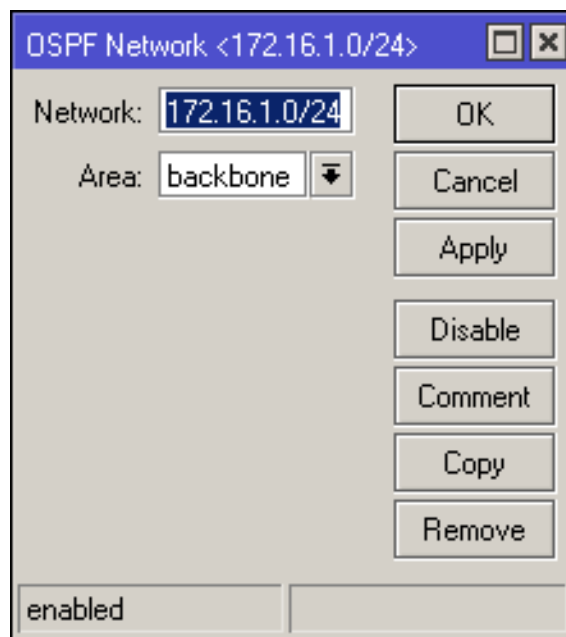
3.3.4 Nástroj protokolu RIP

Směrovací internetový protokol (Routing Internet Protocol - RIP) byl vyvinut v 80. letech a byl speciálně navržen pro zpracování přenosů v malých nebo středních sítích. Tento protokol spadá do kategorie typu distance-vector (vektor vzdálenosti), tedy určuje vhodnou trasu podle počtu skoků k cílové síti, nejvýše však 15 skoků. Toto omezení slouží jako ochrana proti smyčkám. Směrovače s aktivním protokolem RIP si posílají každých 30 sekund aktualizaci směrovací tabulky. Nevýhodou protokolu RIP je jeho dlouhá konvergence. [16]

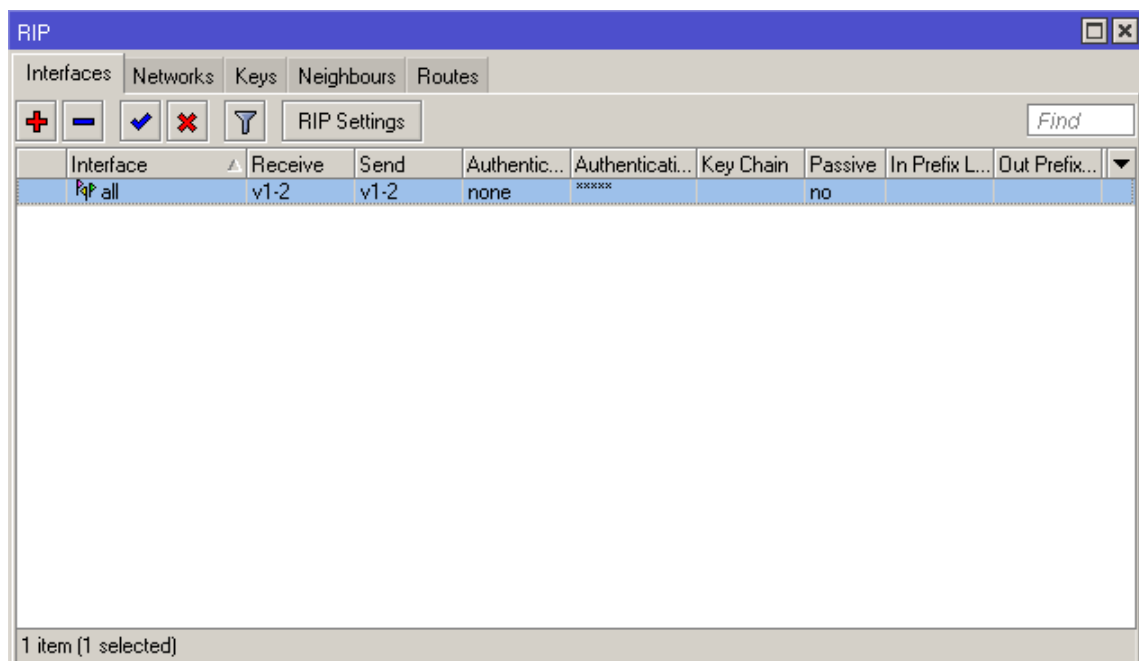
Při nastavování protokolu RIP v systémech MikroTik je třeba vybrat na záložce interfaces (obr. 3.7) rozhraní, které má používat RIP, případně lze použít volba všech rozhraní (obr. 3.8). Vlastní nastavení sítě je na záložce Networks (obr. 3.9) pomocí tlačítka + v dialogovém okně (obr. 3.10). [2]

3.3.5 Nástroj Email

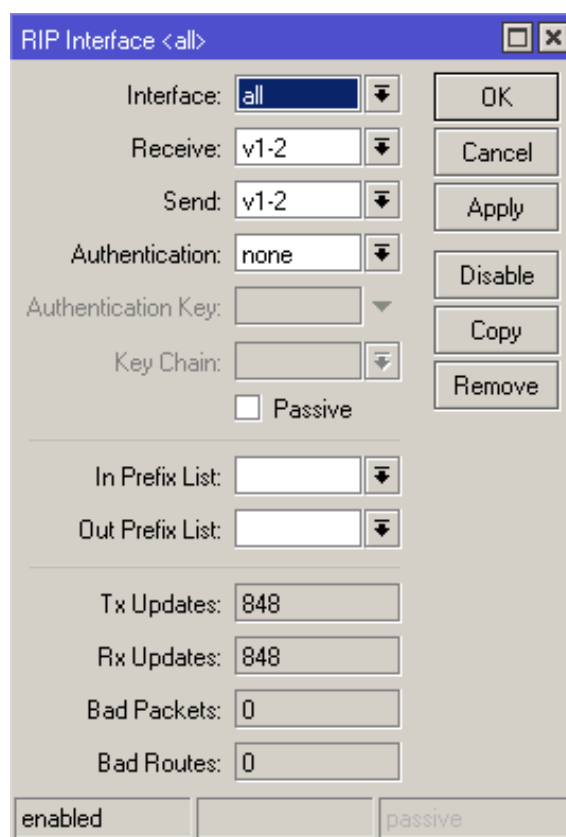
Nástroj email umožňuje odeslání emailu přímo z RouterBoardu (ukázka nastavení emailu obr. 3.11). Tato služba je vhodná pro informování správce sítě v případě nenadálé situace. Častěji se však využívá v příkazové řádce nebo jako součást skriptu. [2]

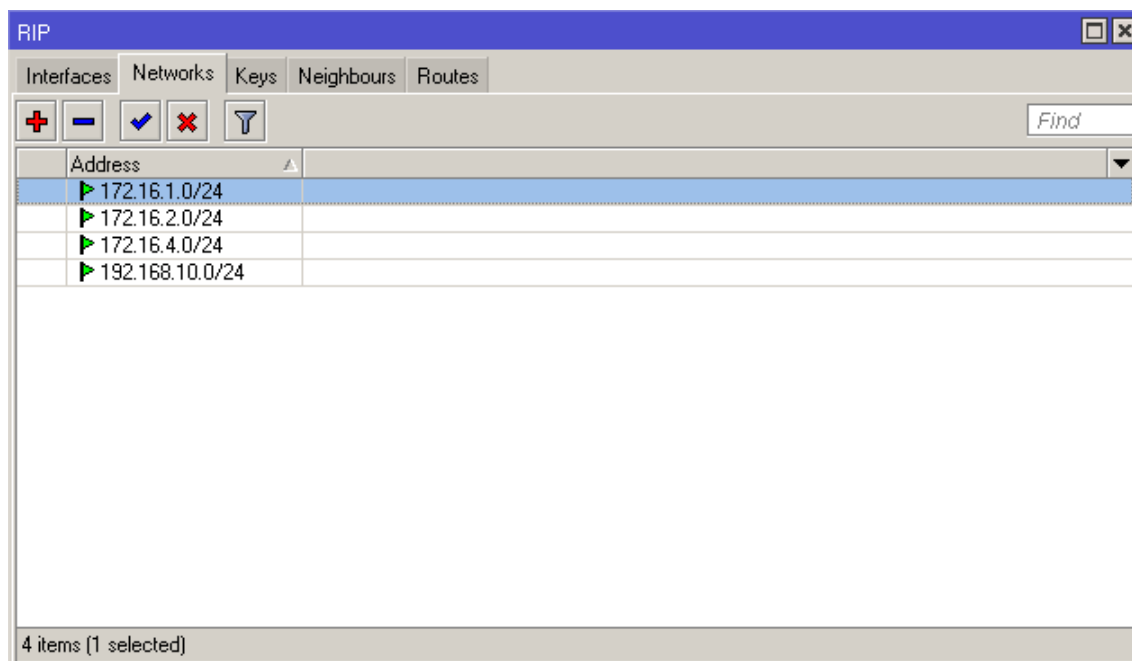
Obr. 3.6: Nastavení okolních sítí v OSPF

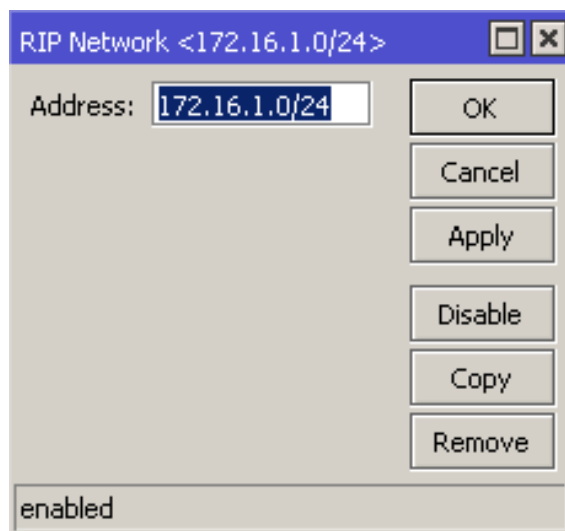
Obr. 3.7: Rozhraní používající RIP

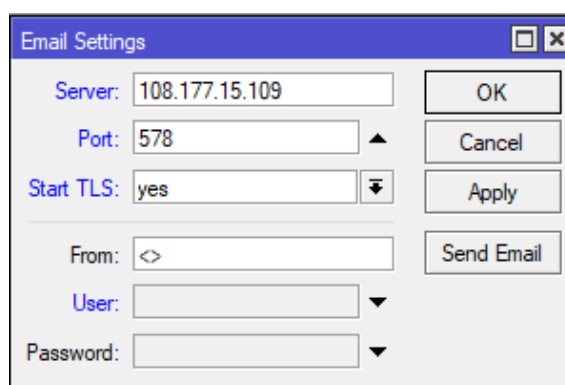
Obr. 3.8: Nastavení rozhraní pro RIP

Obr. 3.9: Zadané sítě protokolu RIP

Obr. 3.10: Nastavení okolních sítí v RIP

Obr. 3.11: Nástroj Email v Mikrotiku

Výpis 3.2: Skript pro Email

```
/tool e-mail send body="net_5g_up  
($[/system_clock_get_date_]_[$[/system_clock_get_time_]]"  
from=check.mikrotik@gmail.com password=cm_nG.com port=587  
server=108.177.15.109 subject=network_status  
to=pzavak@gmail.com user=check.mikrotik@gmail.com start-tls=yes
```

4 SCÉNÁŘE A UDÁLOSTI PŘI PROVOZU

V této části budou prezentovány modelové situace z pozice menšího poskytovatele internetového připojení.

4.1 Síť se záložním spojem

První situace popisuje menší obec (cca 150 domů) se dvěma stanicemi z nichž každá pokrývá zhruba polovinu obce. K první je přivedena konektivita z páteřní sítě. Druhá stanice je k první připojena bezdrátovým pojitkem v nelicencovaném pásmu 5 GHz. V případě výpadku tohoto spoje skript automaticky přepne WiFi kartu na druhé stanici na příjem ze sekundárního spoje určeného pro klienty a zároveň odešle email s upozorněním, že nastala uvedená situace. Tím je zachována alespoň částečná konektivita.

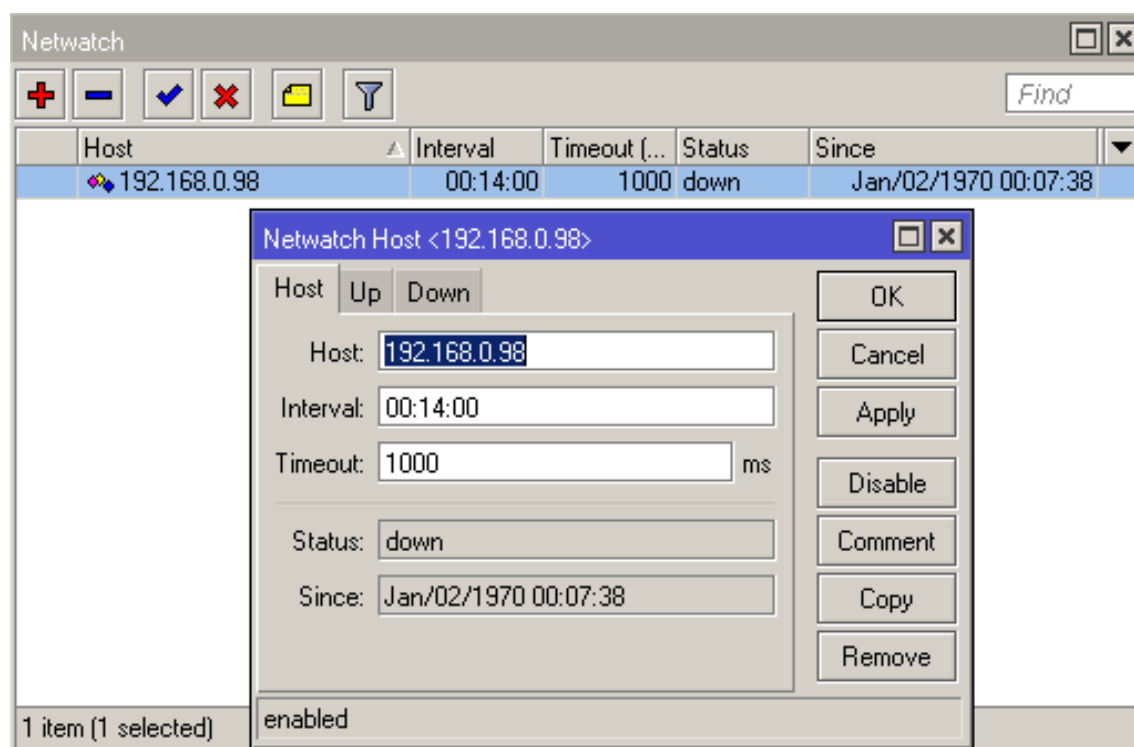
Scénář je tedy varianta zálohy bezdrátového spoje mezi dvěma sítěmi stejného rozsahu dalším přidaným bezdrátovým spojem. V případě výpadku primární cesty se spoj přepne na již existující záložní trasu, přes kterou funguje do doby, než dojde k obnově primární cesty. (obr. 4.3)

O samotný proces přepínání se stará služba Netwatch, která periodicky monitoruje zadanou adresu (v tomto případě protější stranu). V případě výpadku delším než je definovaná doba se spustí námi zadaný skript. Po obnově spojení je spuštěn jiný skript. Oba skripty jsou zadané přímo ve službě Netwatch, nebo mohou být uloženy v databázi skriptů a ve službě Netwatch na ně stačí dát odkaz.

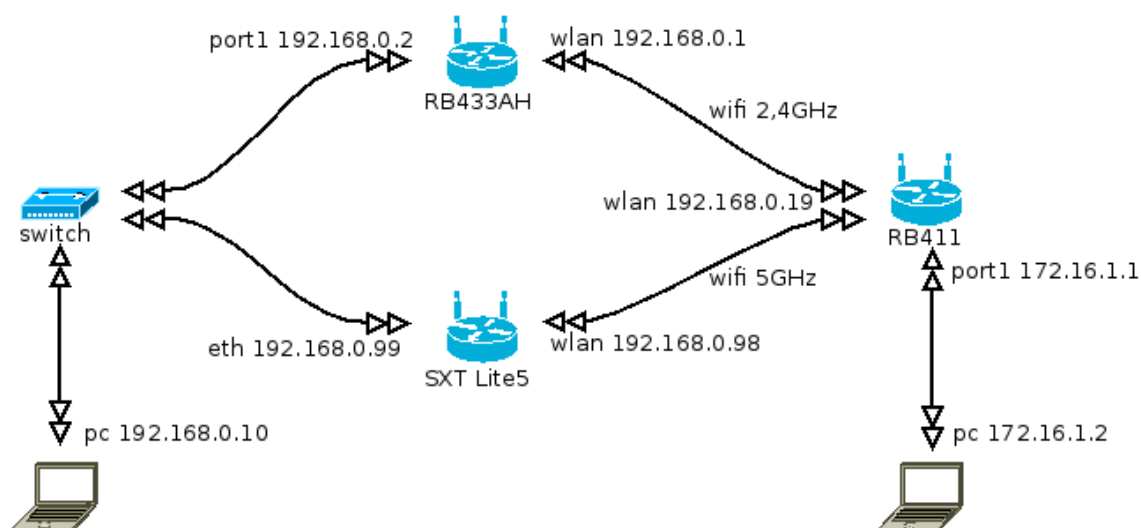
Služba Netwatch, spuštěná na RB411 kontroluje dostupnost IP adresy WLAN portu na zařízení SXT Lite. Mezi těmito dvěma zařízeními bylo bezdrátové spojení WiFi pracující na frekvenci 5 GHz. Při výpadku tohoto spoje služba Netwatch spustí skript, který změní parametry WiFi karty tak, aby se připojila na podružné AP první stanice na frekvenci 2,4 GHz. Při opětovné dostupnosti primárního spoje Netwatch spustil druhý skript, který přepnul WiFi kartu u RB411 zpět na 5 GHz spoj. Schéma zapojení je na obrázku 4.2 a diagram na obrázku 4.3.

Při testování služby nastal výpadek, který ovlivnil koncové uživatele. Tento výpadek trval v prvním případě 10 až 20 sekund, druhém případě pak 10 sekund. Při každém spuštění skriptu byl odeslán informační email (viz obr. 4.4).

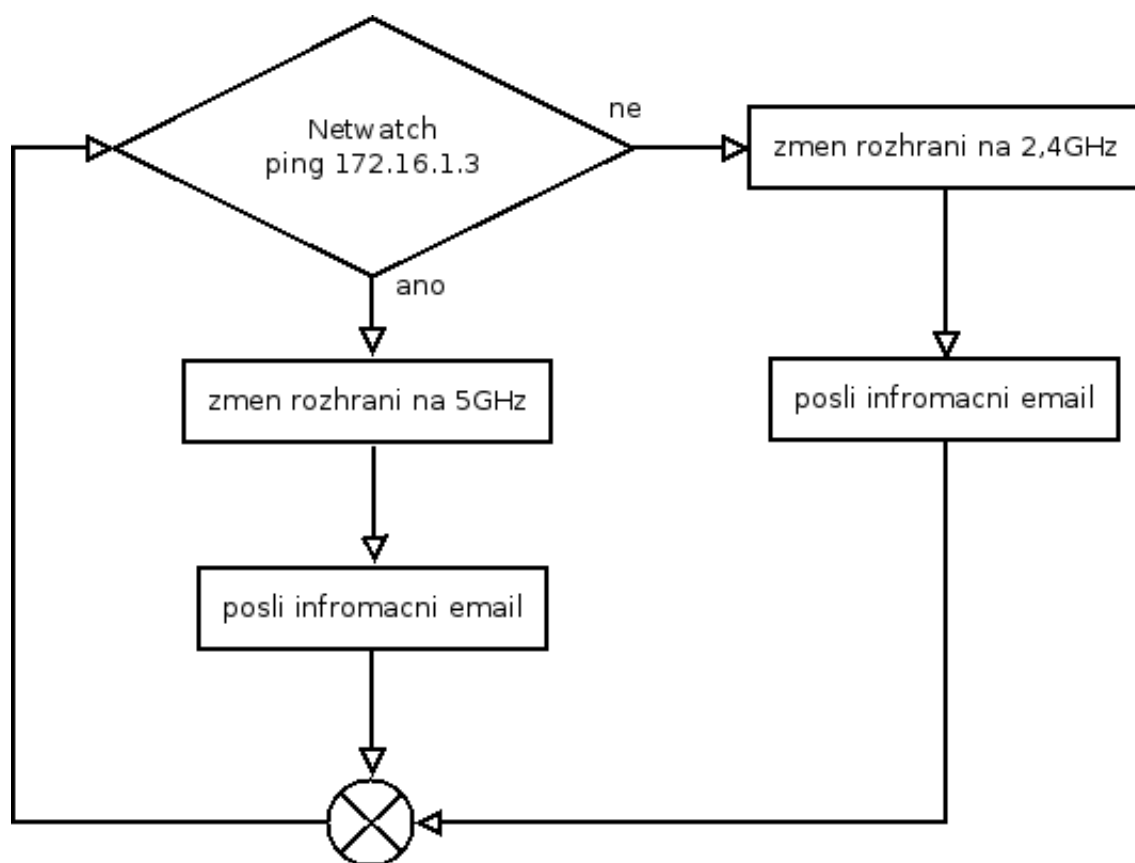
Při odladování bylo potřeba zvednout interval, kdy Netwatch testuje zadanou IP adresu, na delší dobu (konkrétně 14 sekund) pro případ opakujícího se krátkodobého výpadku spoje. Při spuštění skriptu, který přepínal mezi 2,4 GHz spojem a 5 GHz spojem, nastávala situace, kdy se prodloužila doba spojení AP s protilehlou stanicí. V případě, že byl interval krátký, začal Netwatch testovat spoj před ustálením situace

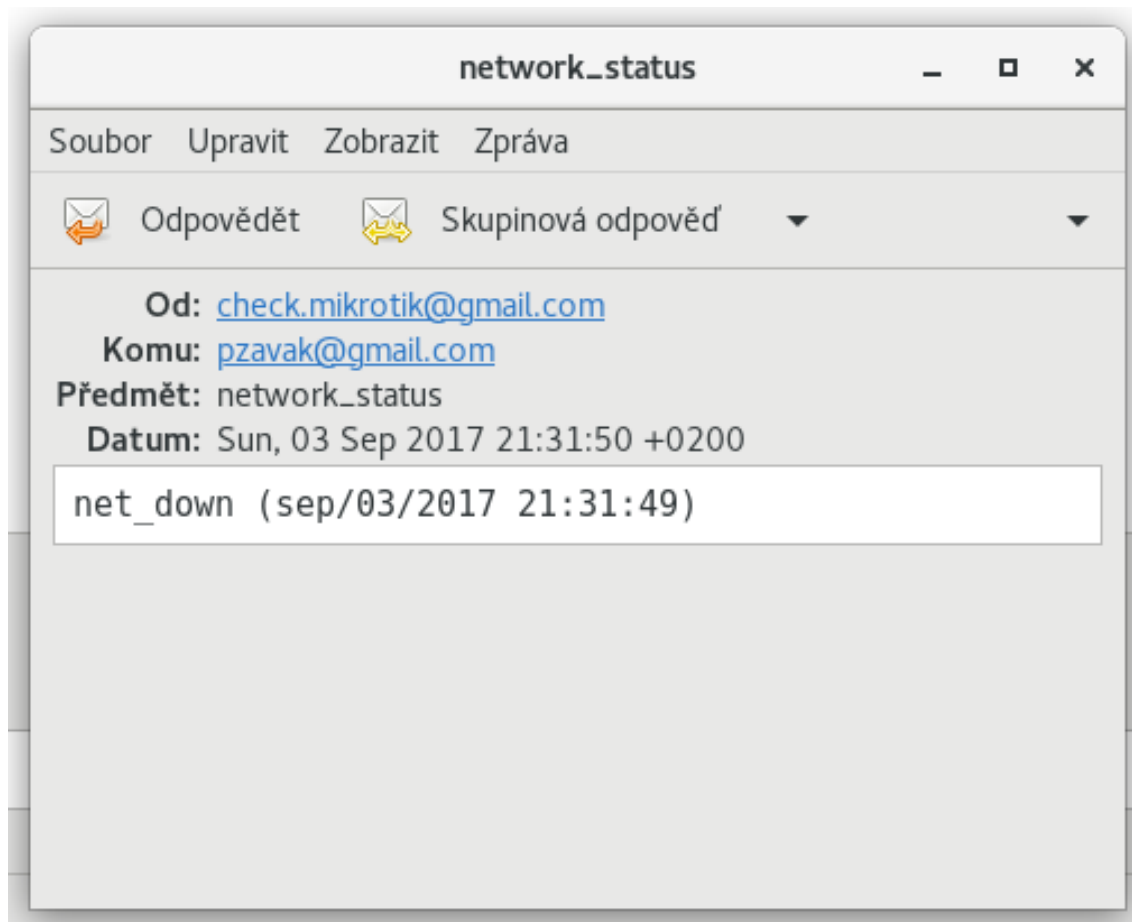
Obr. 4.1: Služba Netwatch

Obr. 4.2: Diagram sítě

Obr. 4.3: Vývojový diagram přepínání provozu

Obr. 4.4: Ukázka automaticky poslaného informačního e-mailu

což vyústilo v cyklické přepojování s dopadem na koncové uživatele. Při zvolených 14 sekundách se již tento problém neobjevoval (nastavená doba je i s menší rezervou).

Skripty[5], které provádí Netwatch (uložené také na CD v příloze ve složce Prepinani-rozhrani):

Výpis 4.1: Skripty pro Netwatch

```
#script_5g_down

interface wireless set mode=station country="czech_republic"
wireless-protocol=any numbers=0 band=2ghz-b/g ssid=UPC3318785
security-profile=wpa2

/tool e-mail send body="net_5g_down
($[/system_clock_get_date_]
$[/system_clock_get_time_])" from=check.mikrotik@gmail.com
password=cm_nG.com port=587
server=108.177.15.109 subject=network_status
to=pzavak@gmail.com user=check.mikrotik@gmail.com
start-tls=yes

#script_5g_up

interface wireless set mode=station country="czech_republic"
wireless-protocol=any numbers=0 band=5ghz-a ssid=MikroTik
security-profile=default
/tool e-mail send body="net_5g_up
($[/system_clock_get_date_]_[$[/system_clock_get_time_]])"
from=check.mikrotik@gmail.com password=cm_nG.com port=587
server=108.177.15.109 subject=network_status
to=pzavak@gmail.com user=check.mikrotik@gmail.com start-tls=yes

#script_pro_zprovozneni_netwatch

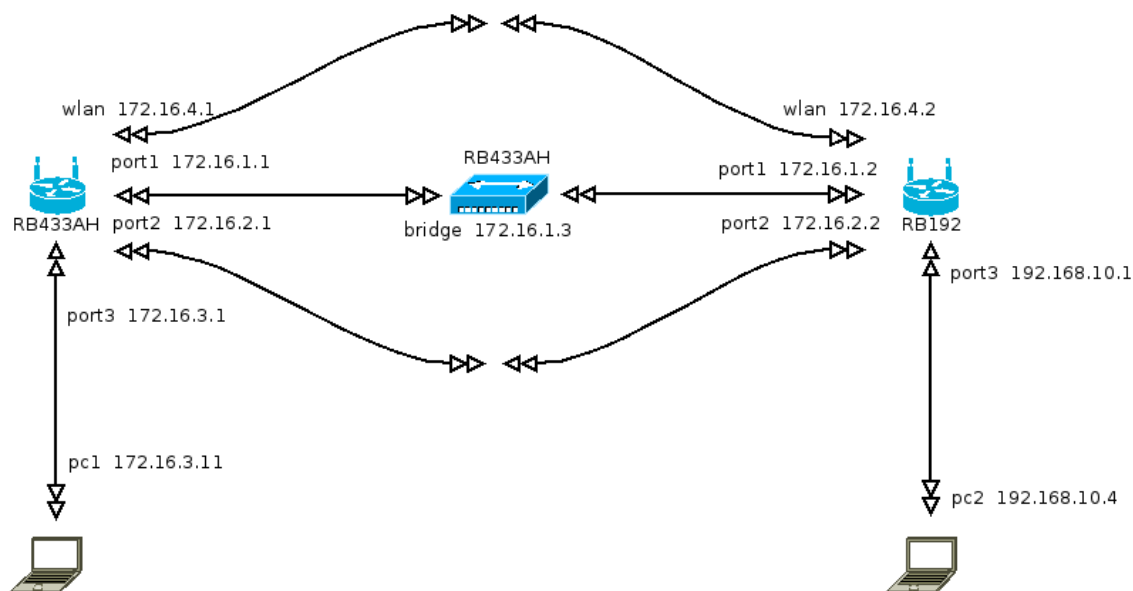
tool netwatch add host=192.168.0.98 interval=00:00:14
timeout=0.5 down-script=script_5g_down up-script=script_5g_up
```

4.2 Použití směrování

V druhé situaci je popsána společnost, která má dvě budovy, jež jsou od sebe umístěny ve větší vzdálenosti. Každá budova má svoji síť a mezi budovami jsou tři různé

spoje - metalický spoj, bezdrátový spoj a spoj přes externího poskytovatele připojení. Primárně se chce využít metalický spoj, který je vlastněn přímo společností. Bezdrátový spoj slouží jako záloha, je pomalejší s větší latencí. Spoj přes externího poskytovatele slouží jako poslední možnost pro zajištění konektivity.

Cílem tedy je přepínání transportních cest podle jejich dostupnosti a zároveň podle priority těchto cest.

Obr. 4.5: Diagram sítě

V modelové simulaci (obr. 4.5) proti sobě stojí dvě zařízení - RB433, které představuje zástupce první sítě a zařízení RB192, představující síť druhou. Mezi nimi jsou vytvořeny 3 linky - primární spoj je tvořen kabelem z portu č. 1 do portu č. 1, sekundární spoj je tvořen bezdrátovou sítí a poslední spojení je opět tvořeno kabelem mezi porty č. 3. Do prvního zařízení (RB433AH), do portu č.3, je přímo připojen PC pro testování. Do druhého zařízení (RB192), do portu č. 3, je připojen druhý PC pro testování.

Na samotných zařízeních jsou nastaveny IP adresy portů dle níže uvedené tabulky (obr. 4.6 a 4.7).

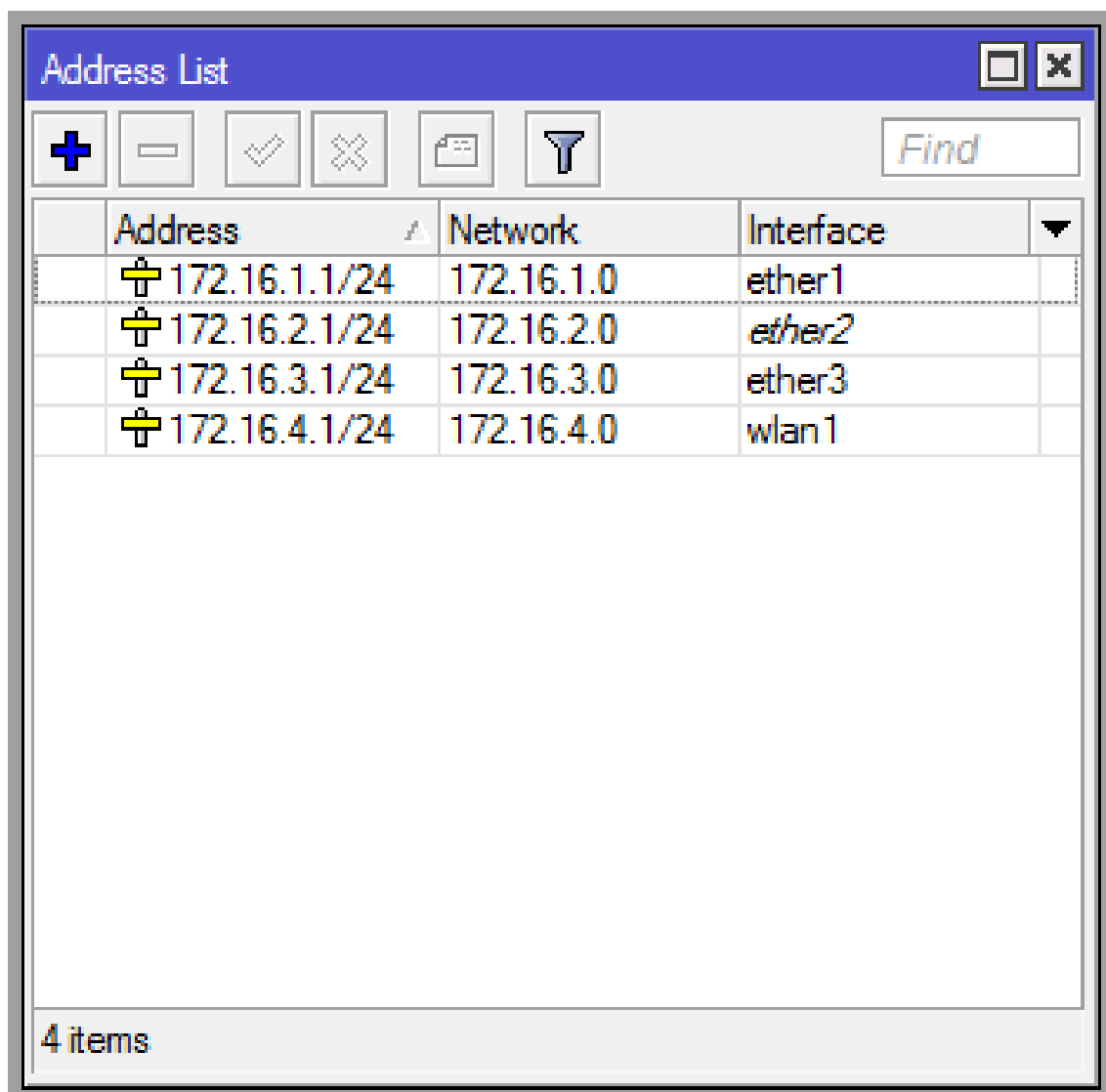
4.2.1 Použití RIP protokolu

V menu protokolu RIP na kartě Interfaces jsou vybrána rozhraní, na které bude aplikován RIP. Dále jsou na kartu Networks postupně nadefinovány všechny sítě, se kterými RIP pracuje. RIP si následně vymění směrovací tabulku s ostatními směrovači, kde je také aktivován. Výsledný stav je zobrazen na obrázku 4.8.

Reakční doba na výpadek spojení se pohybovala od jedné do dvou minut.

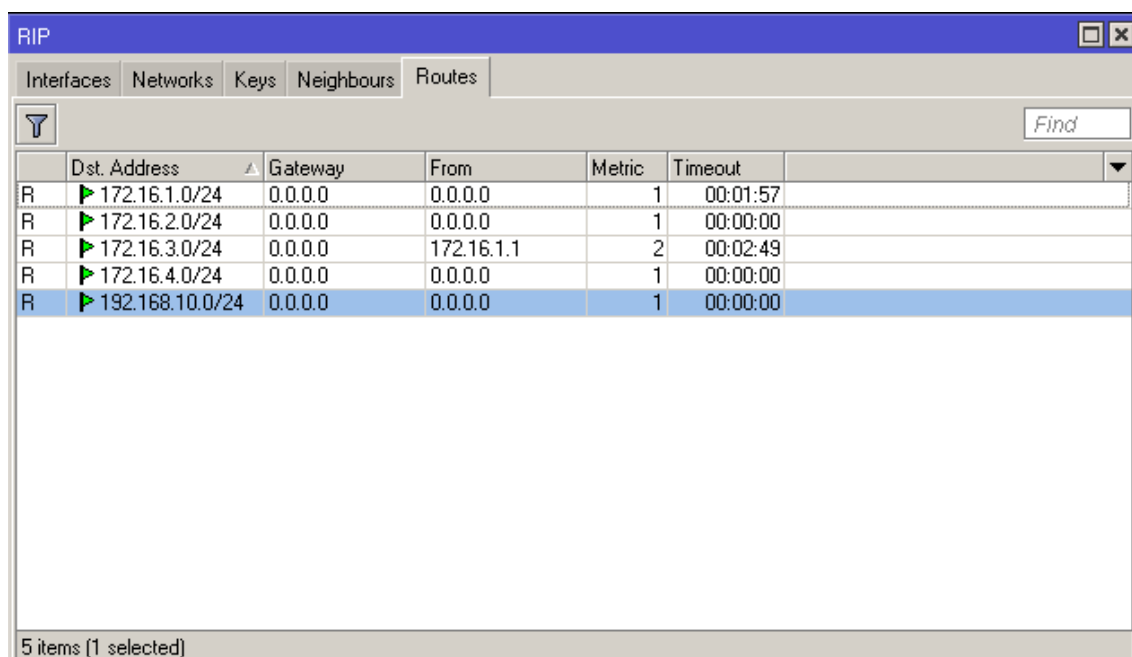
Address List □ ✕				
+ — ✓ ✕ 📄 🔍 Find				
	Address	Network	Interface	
	 172.16.1.2/24	172.16.1.0	ether1	
	 172.16.2.2/24	172.16.2.0	ether2	
X	 172.16.2.10/24	172.16.2.0	ether3	
X	 172.16.2.11/24	172.16.2.0	bridge1	
	 172.16.4.2/24	172.16.4.0	wlan1	
	 192.168.10.1/...	192.168.10.0	ether3	
6 items				

Obr. 4.6: RB433 IP adresy

Obr. 4.7: RB192 IP adresy

Nevýhodou tohoto řešení byla nemožnost ovlivnění priority cesty - směrovač si sám volil, kterou trasu použít. V případě propojení přes bezdrátovou síť udržoval protokol RIP spojení i přes silnou degradaci spoje. A v mém zobrazovaném příkladě si po výpadku primární cesty zvolil rovnou záložní cestu přes eth2. Obrázek číslo 4.9 zobrazuje stav, kdy síť již běží přes rozhraní wlan, ve spodní části jsou vidět časy, kdy provoz nefungoval.

	Dst. Address	Gateway	From	Metric	Timeout
R	172.16.1.0/24	0.0.0.0	0.0.0.0	1	00:01:57
R	172.16.2.0/24	0.0.0.0	0.0.0.0	1	00:00:00
R	172.16.3.0/24	0.0.0.0	172.16.1.1	2	00:02:49
R	172.16.4.0/24	0.0.0.0	0.0.0.0	1	00:00:00
R	192.168.10.0/24	0.0.0.0	0.0.0.0	1	00:00:00

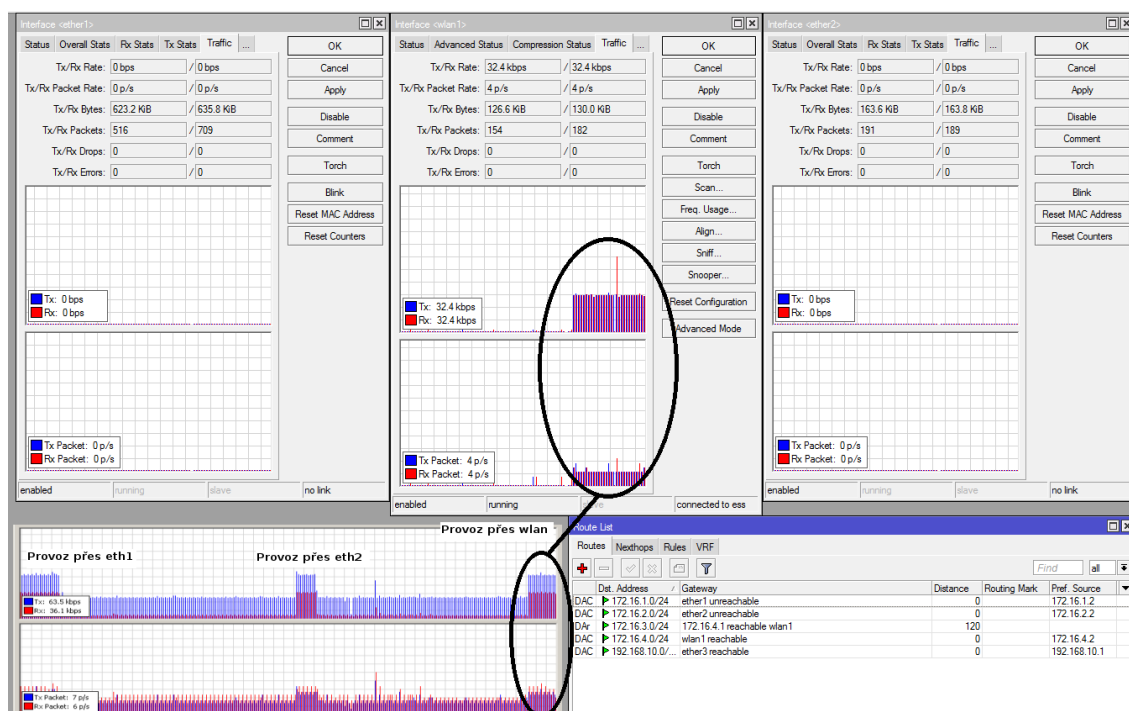
5 items (1 selected)

Obr. 4.8: Vygenerované routy

4.2.2 Použití OSPF protokolu

Při tomto nastavení jsou statické routy neaktivní. V menu protokolu OSPF na kartě Networks jsou nadefinována všechna rozhraní, která jsou připojená k RouterBoardu. Následně se směrovač zkontaktuje se sousedními směrovači a předají si mapu sítě (obr. 4.10). Výsledkem je seznam aktivních cílových rozhraní (obr. 4.11).

Nastavení OSPF protokolu obsahuje nejméně kroků a je nejrychlejší ze všech zde uvedených. Při testování byla reakční doba na výpadek spojení přibližně 2 - 5 sekund. Na obrázku 4.12 jsou vidět všechna tři testovaná rozhraní v době aktivity a celkové výpadky provozu. Stejně jako v případě RIP nebylo možné ovlivňovat metriky cest, a proto po obnově trasy nepřepnul zpět na preferovanou cestu.

Obr. 4.9: Průběh testování RIP protokolu

OSPF

Areas Area Ranges Virtual Links Neighbors NBMA Neighbors Sham Links LSA Routes AS Border Routers Area Border Routers

Find

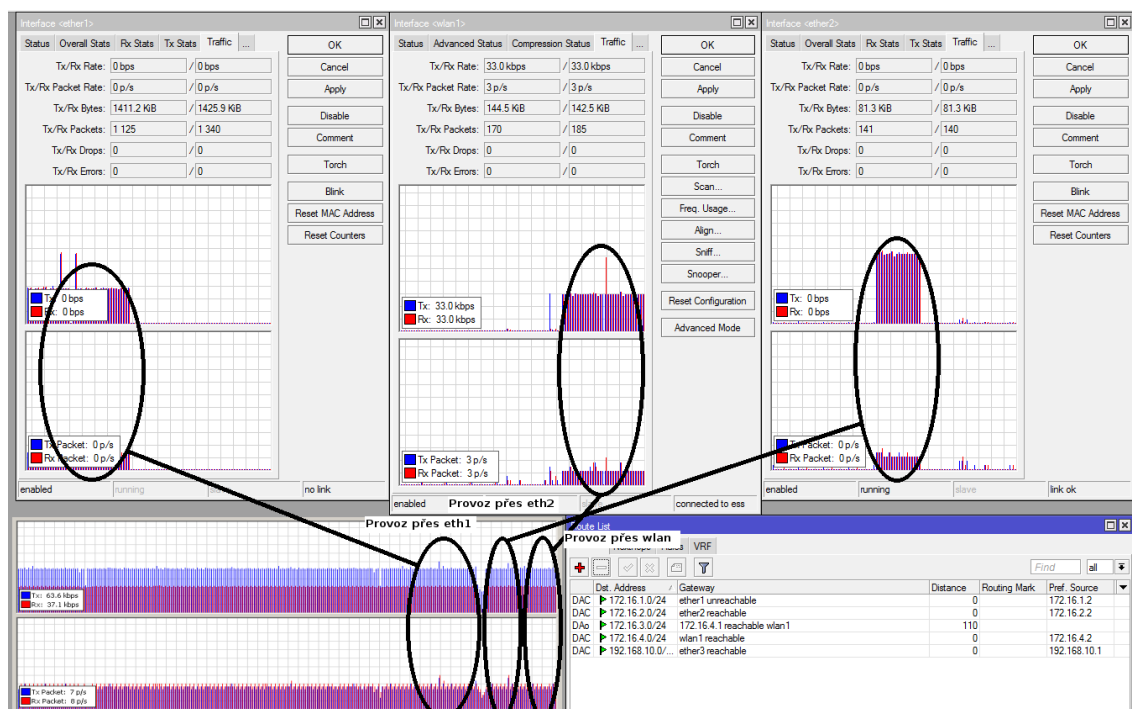
Instance	Area	Type	ID	Originator	Sequence Nu...	Age (s)
default	backbone	network	172.16.1.2	192.168.10.1	80000001	63
default	backbone	network	172.16.4.2	192.168.10.1	80000001	62
default	backbone	network	172.16.2.2	192.168.10.1	80000001	64
default	backbone	router	172.16.3.1	172.16.3.1	80000006	60
default	backbone	router	192.168.10.1	192.168.10.1	80000006	59

5 items

Obr. 4.10: Mapa sítě

OSPF					
Areas Area Ranges Virtual Links Neighbors NBMA Neighbors Sham Links LSA Routes AS Border Routers Area Border Routers ...					
Find					
Instance	Router ID	Address	Interface	State Changes	
default	172.16.3.1	172.16.1.1	ether1	5	
default	172.16.3.1	172.16.2.1	ether2	6	
default	172.16.3.1	172.16.4.1	wlan1	5	
3 items					

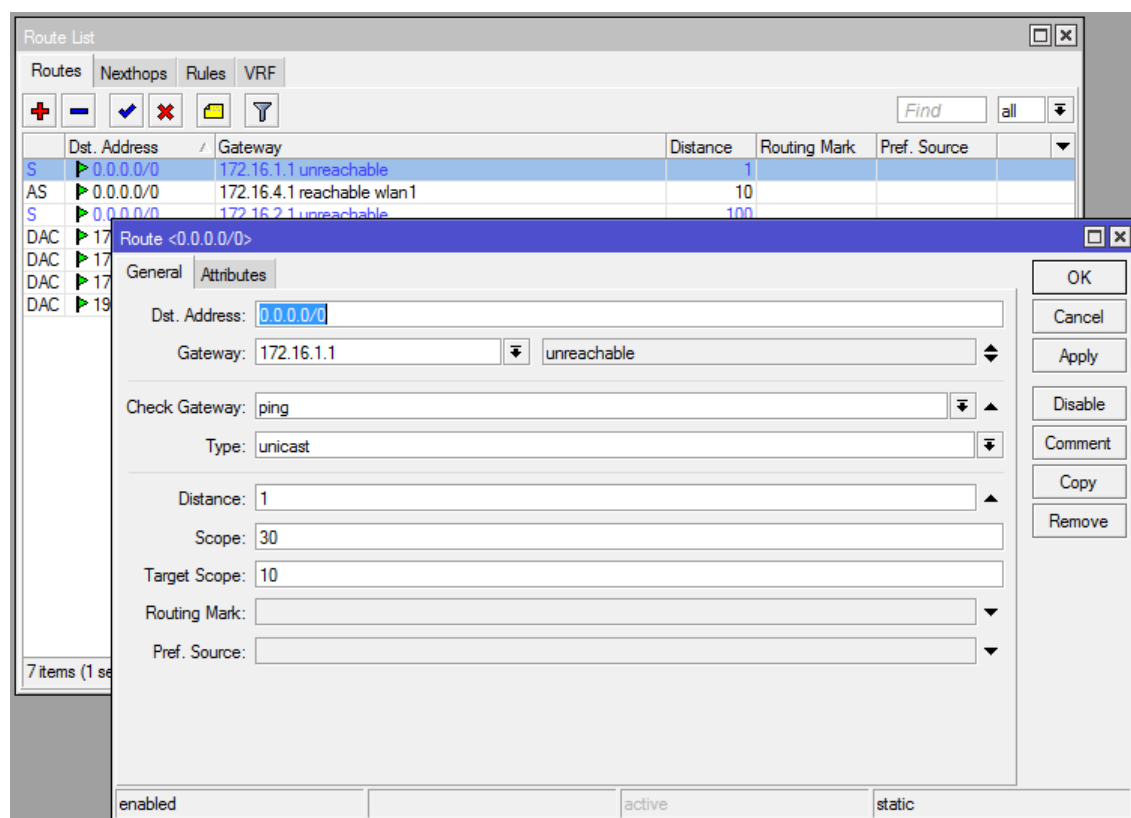
Obr. 4.11: Rozhraní s cílovou cestou

Obr. 4.12: Průběh testování OSPF protokolu

4.2.3 Síť se statickým směrováním

Pomocí služby Route (obr. 4.13) jsou vytvořeny tři cesty vždy pro celou síť (obr. 4.14), každá z nich má nastavenou jinou prioritu pomocí parametru Distance. (IP adresy pro konfiguraci viz. obr. 4.6 a obr. 4.7). Toto nastavení bylo dostačující a funkční ihned zpočátku testování.

Obr. 4.13: Služba Route

V případě statického směrování se nevyskytly žádné problémy. Při odpojení primární linky přešlo plynule spojení na sekundární linku, i když ta měla (uměle vytvořené) výrazně horší parametry, než terciální linka přes LAN kabel. Až po zarušení linky do meze, kdy se přenos rozpadl, se přepnulo směrování na poslední linku. V případě obnovení spojení se cesta posunula zpět na tuto linku.

Dále byla testována situace, při které se mělo zobrazit, zda-li RouterBOARD pozná výpadek LAN podle odpojeného portu. Do primární cesty byl proto vložen ještě další RouterBOARD, u kterého byly nastaveny dva porty do bridge. Směrovač v cestě se choval jako standardní switch. Při deaktivaci bridge, zůstaly porty fyzicky aktivní. V té chvíli spojení vypadlo, ale cesta byla stále aktivní. U statických cest byla v nastavení aplikovaná možnost kontroly brány této cesty (Check Gateway). S tímto nastavením přepínání cest začalo fungovat opět korektně. Interval odezvy

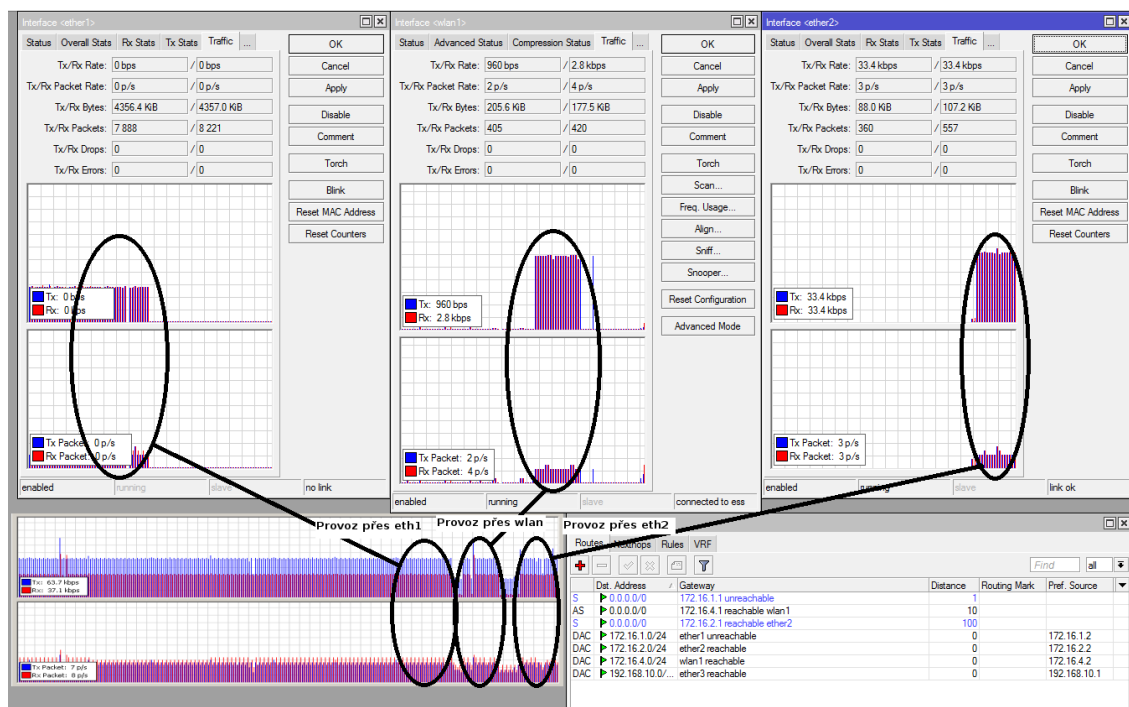
Src	Dst. Address	Gateway	Distance	Routing Mark
AS	0.0.0.0/0	172.16.1.2 reachable ether1	1	
S	0.0.0.0/0	172.16.4.2 reachable wlan1	10	
S	0.0.0.0/0	172.16.2.2 unreachable	100	
DAC	172.16.1.0/24	ether1 reachable	0	17
DC	172.16.2.0/24	ether2 unreachable	255	17
DAC	172.16.3.0/24	ether3 reachable	0	17
DAC	172.16.4.0/24	wlan1 reachable	0	17

Obr. 4.14: Nastavení směrování

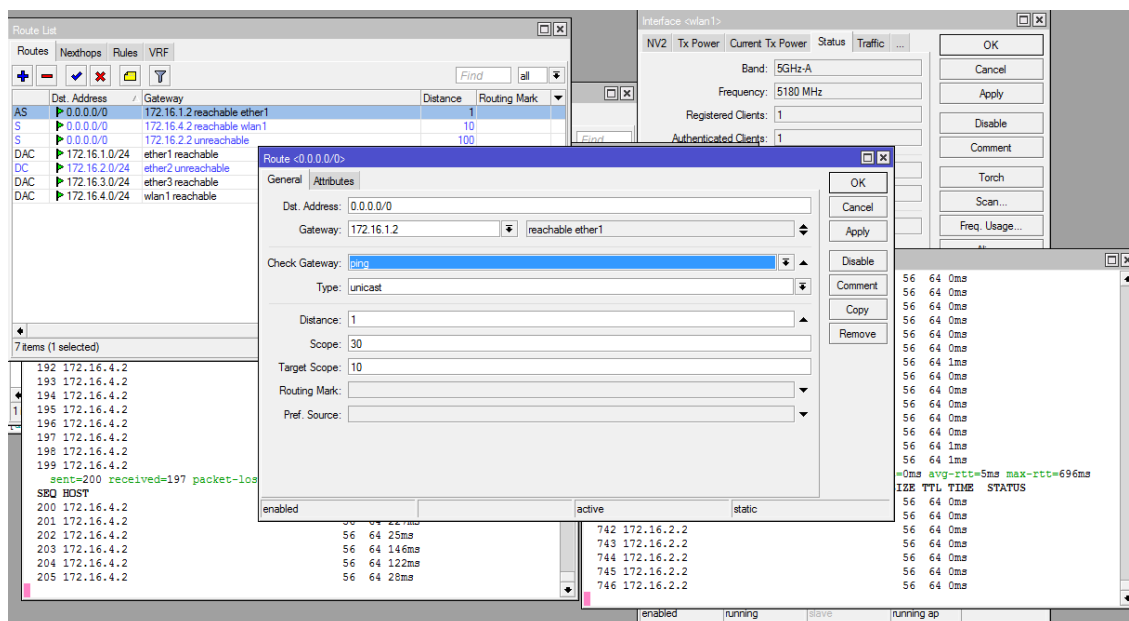
je interně nastaven na 10 sekund a nedá se změnit. Tato hodnota, podle příspěvků uživatelů MikroTiku na oficiálních stránkách výrobce, není příliš vyhovující, avšak firma MikroTik uvedla, že v dohledné době změnu této hodnoty nechystá. Průběh testování je zobrazen na obrázku 4.15, na spodním grafu je opět celkový průběh při přepínání. [12]

4.2.4 Síť se směrováním pomocí skriptu

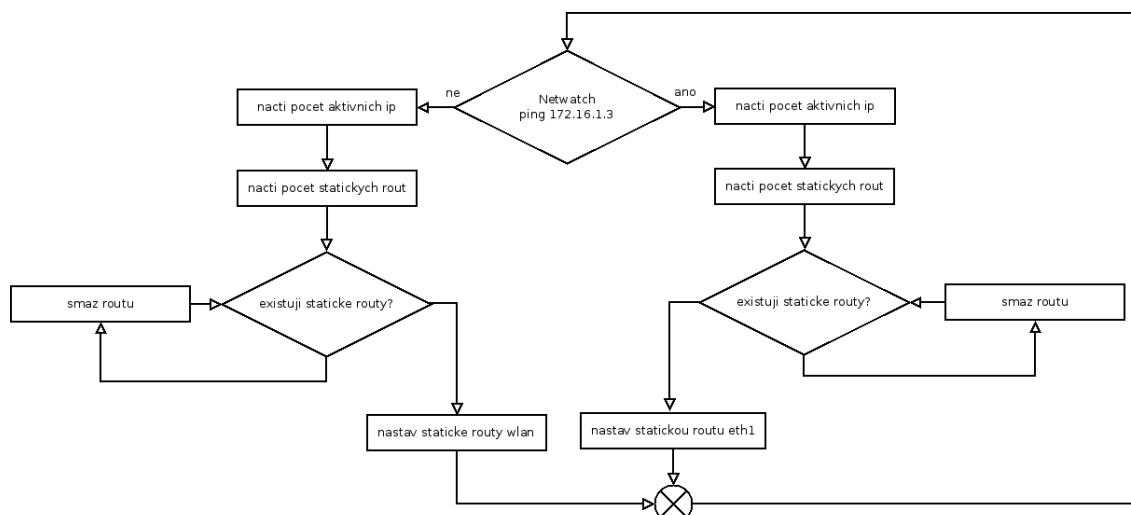
Další z možností je použití nástroje Netwatch a pomocí něj nastavovat přímo cesty. Tato první varianta se chová podobně jako při použití statických cest, s rozdílem možnosti většího ovlivnění. Netwatch při události spustí skript, který je možné přizpůsobit dle potřeb. Průběh je znázorněn na diagramu (obr. 4.17). Příklad skriptu je uložen v příloze ve složce Routovani-skriptem, Netwatch down se odkazuje na skript active-wlan, Netwatch up na active-eth1. Na sledujících obrázcích je zachycen průběh při výpadku daných cest. V horní části je router RB192 s průběhy na všech třech rozhraních, aktivní cesta a stav Netwatche, ve spodní části je RB433 se směrovací tabulkou a průběhem na portu 3, vedoucí k PC1. Na obrázku 4.18 je vidět aktivní primární cesta. Obrázek 4.19 zobrazuje rozpojenou primární cestu, aktivní bezdrátovou část a Netwatch ve stavu down. Třetí obrázek 4.20 zobrazuje aktivní pouze záložní cestu přes eth2.

Obr. 4.15: Průběh testování při použití statických rout

Obr. 4.16: Průběh testování

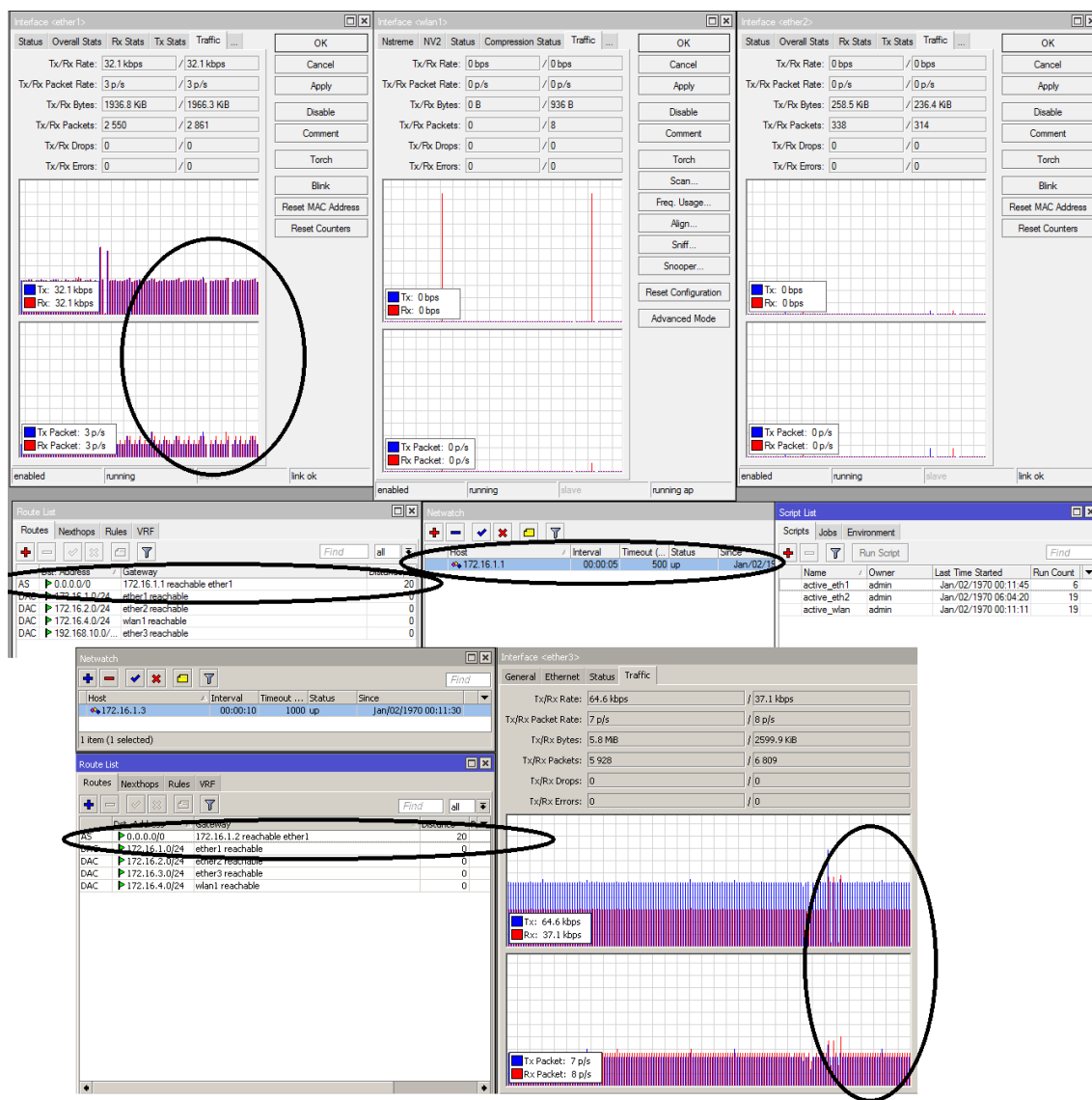
Obr. 4.17: Diagram sítě s routováním pomocí skriptu

4.2.5 Síť se směrováním pomocí skriptu a kontrolou signálu WiFi

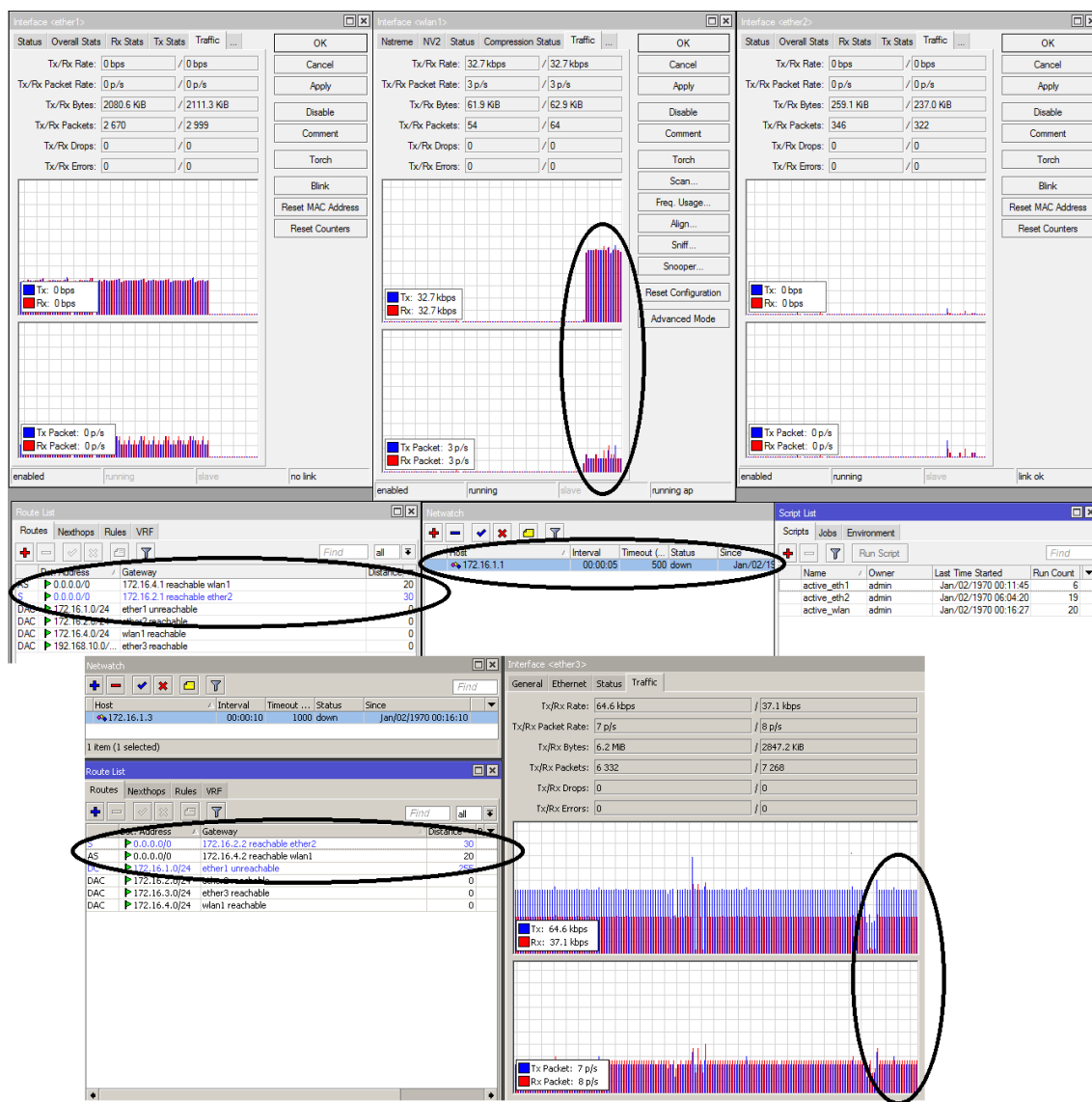
Tento příklad vychází z předchozího, jen je u něj přidána kontrola odstupu signálu od šumu na bezdrátovém rozhraní (obr. 4.21). Toto nastavení bylo zvoleno jako demonstrace možnosti vyčtení a využití dalších hodnot z RouterBoardu. Při nastavení wlan jako primární cesty se zkontroluje odstup signálu od šumu (S/N). Pokud je větší než 20 dB, je vše v pořádku, pokud je menší, nastaví se pomocí nižší distance eth2 jako primární ruta. V obou případech je do plánovače přidán úkol, kdy zařízení každých 20 vteřin kontroluje stav S/N a podle toho přepíná mezi eth2 a wlan. Při obnovení cesty na primárním eth1 rozhraní je tento úkol z plánovače odstraněn. Příklad skriptu je uložen v příloze ve složce Routovani-skriptem-SN, Netwatch down se odkazuje na skript check-sn, Netwatch up na active-eth1. Na obrázku 4.22 je vidět stav sítě, kdy primární cesta běží v pořádku. Na dalším 4.23 primární cesta vypadla, S/N je v limitu a routu s nižší distancí má wlan. Na třetím obrázku 4.24 S/N kleslo až na 6 dB, hlavní ruta je nastavena na eth2 a v plánovači běží skript na kontrolu zvýšení S/N.

4.2.6 Síť se směrováním pomocí skriptu, kontrolou signálu a vytížením WiFi

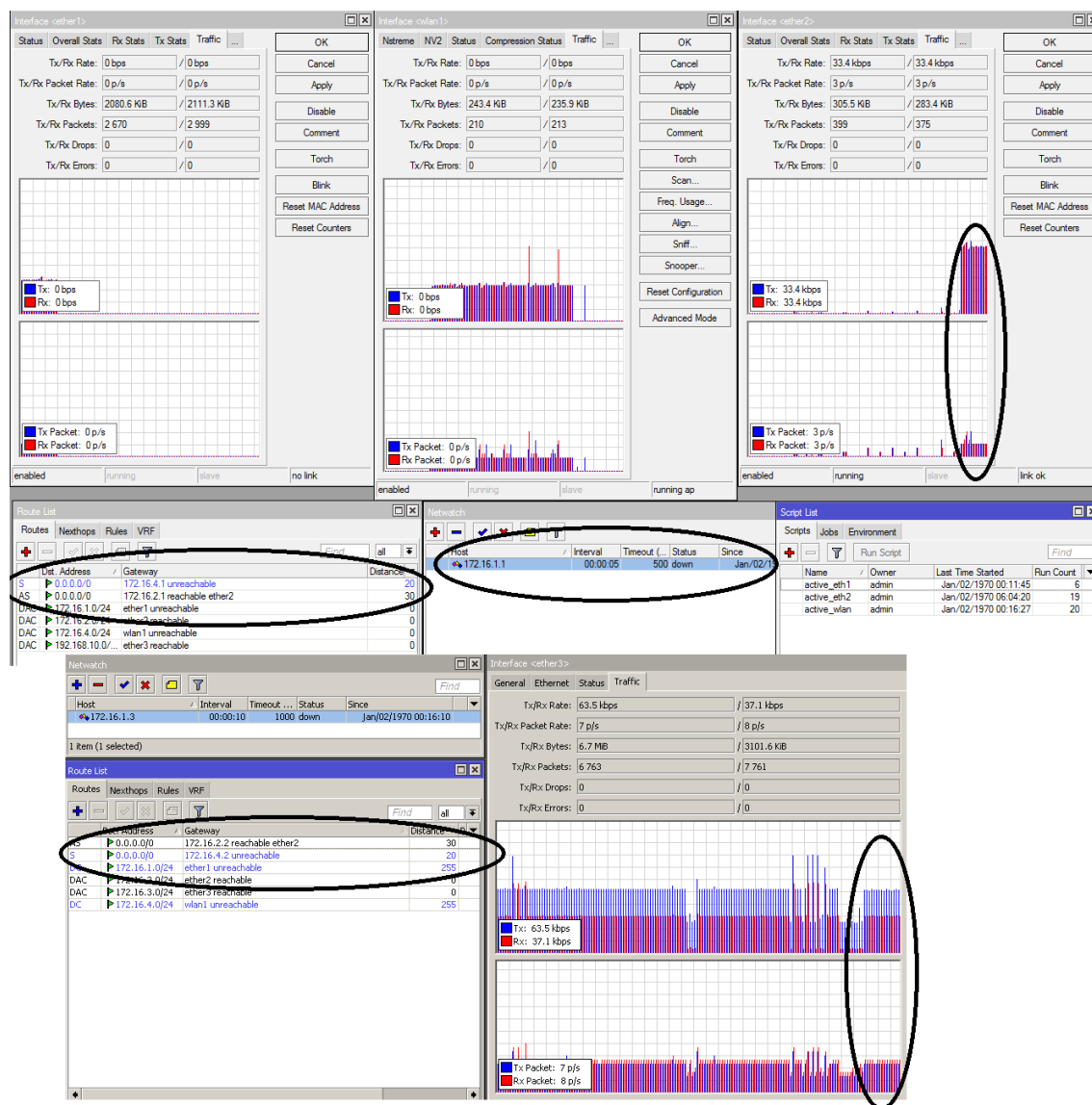
Tento příklad opět vychází z předchozích, navíc přidává kontrolu vytížení bezdrátového spoje (obr. 4.25). Ta je opět aktivní pouze v době, kdy má síť běžet přes tento spoj. Službu zajišťuje interní program Traffic monitor, který kontroluje, zda provoz

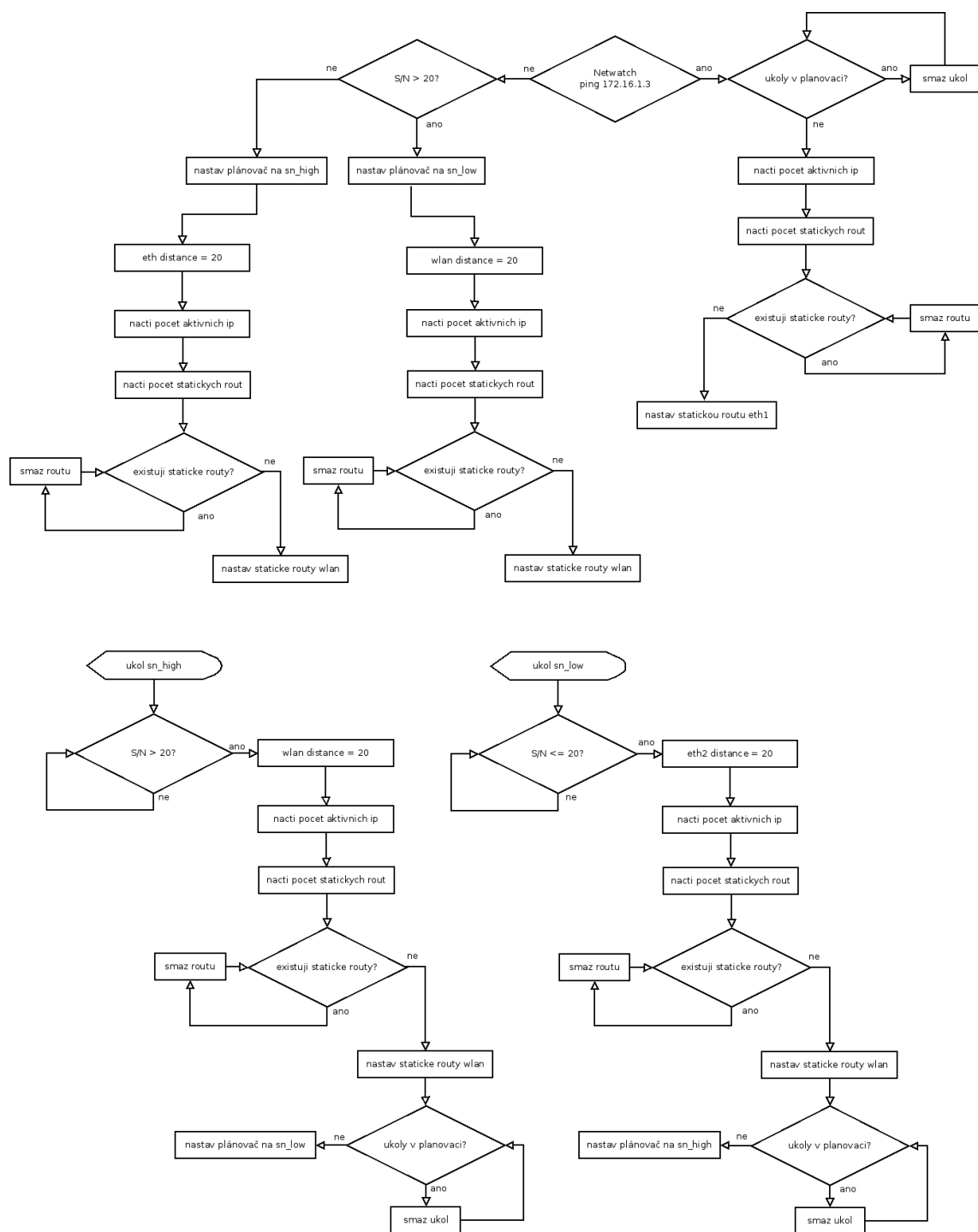
Obr. 4.18: Směrování pomocí skriptu - aktivní eth1

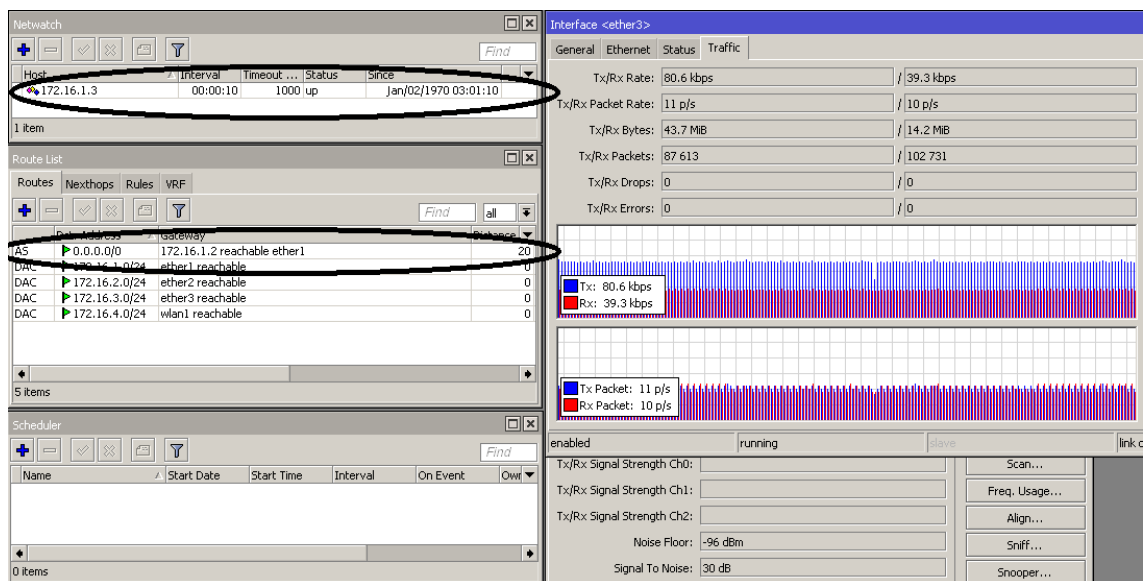
Obr. 4.19: Směrování pomocí skriptu - aktivní wlan

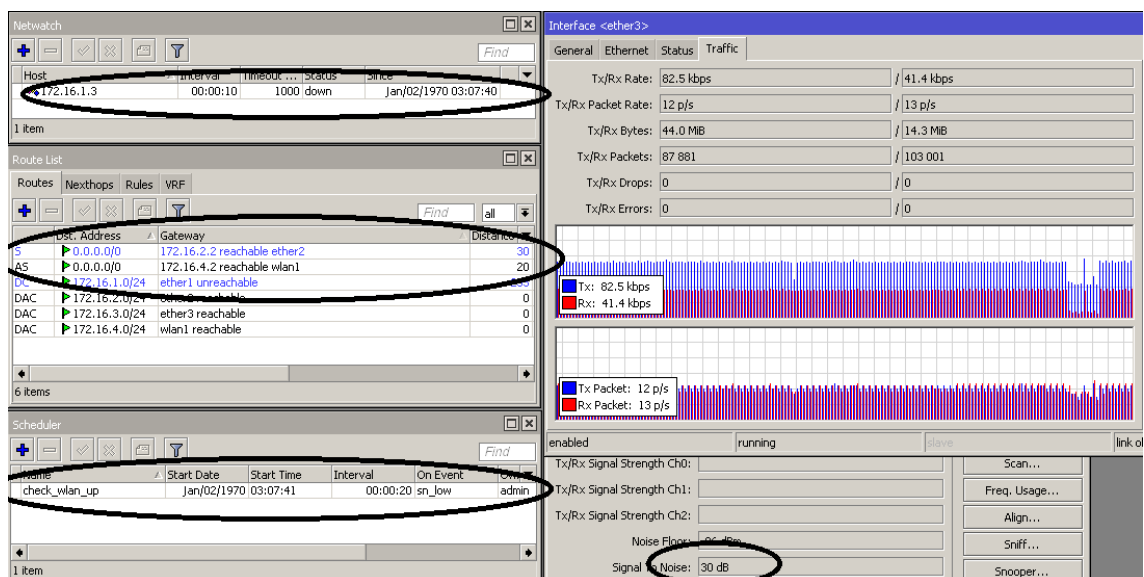
Obr. 4.20: Směrování pomocí skriptu - aktivní eth2

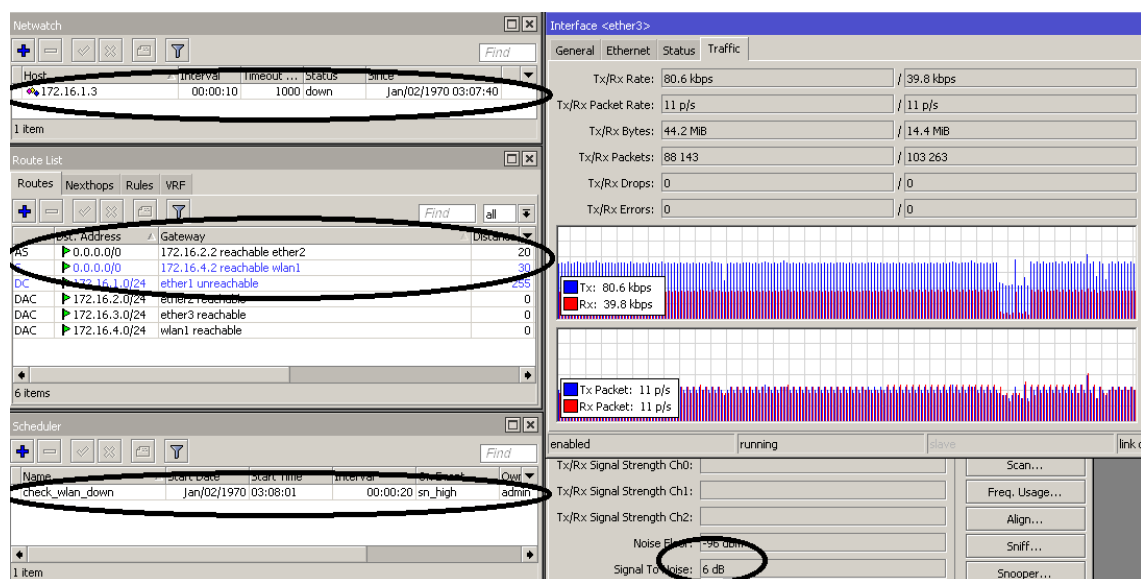
Obr. 4.21: Diagram sítě s routováním pomocí skriptu a kontrolou odstupů signálu od šumu

Obr. 4.22: Síť s routováním pomocí skriptu a kontrolou S/N - aktivní primární cesta

Obr. 4.23: Síť s routováním pomocí skriptu a kontrolou S/N - wlan má nižší distanci

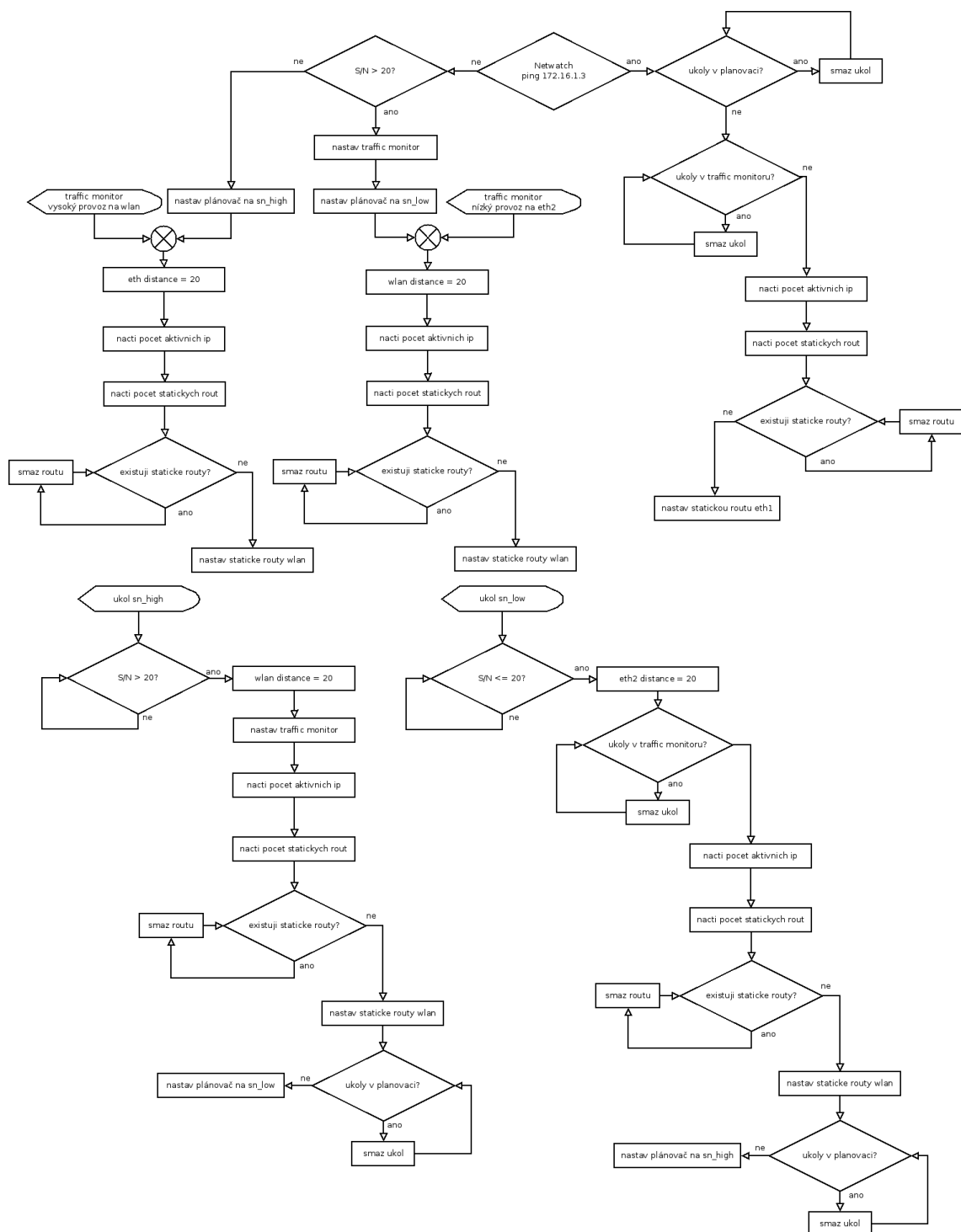

Obr. 4.24: Síť s routováním pomocí skriptu a kontrolou S/N - eth2 má nižší distanci

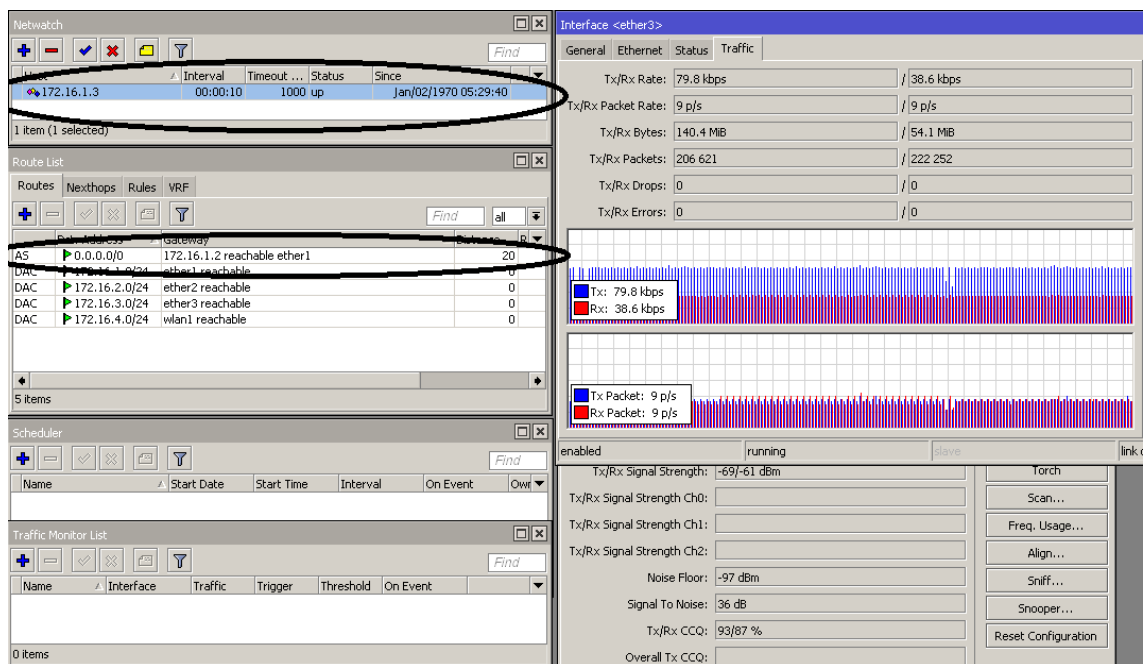
na wlan nepřesáhl nastavenou hodnotu. Pokud se tak stane, přepne provoz na rozhraní eth2. V případě, že provoz převedený na eth2 klesne pod zadanou hodnotu, přepne provoz zpět na wlan. Toto nastavení v Traffic monitoru je při poklesu S/N nebo při dostupnosti primární cesty smazáno. Příklad skriptu je uložen v příloze ve složce Routovani-skriptem-SN-traffic, Netwatch down se odkazuje na skript check-sn, Netwatch up na active-eth1. Na obrázku 4.26 je vidět stav sítě, kdy primární cesta běží v pořádku, Scheduler ani Traffic monitor nemají aktivní úkoly. Na druhém 4.27 je vidět Netwatch hlásící nedostupnou primární cestu, aktivní routu přes wlan a aktivní dohled pomocí Traffic monitoru. Poslední obrázek 4.28 zobrazuje nízké S/N, proto je nejmenší distance nastavena na eth2 a Traffic monitor není aktivní.

4.3 Omezení výkonu AP

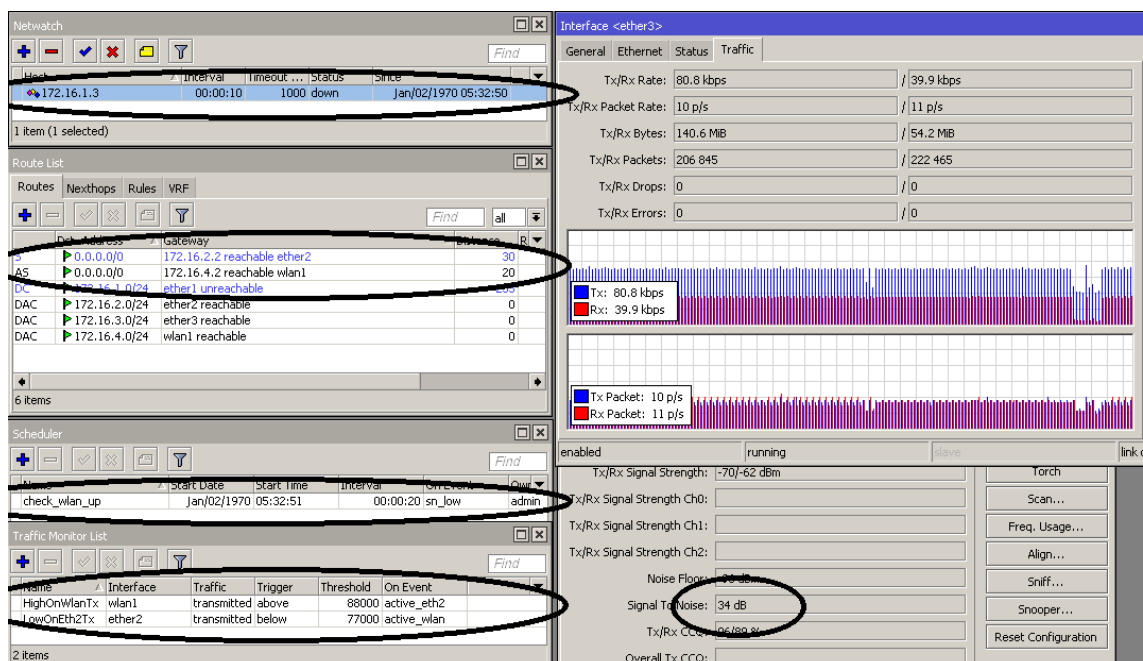
V další modelové situaci bylo otestováno o automatické snížení vysílacího výkonu AP tak, aby klientské stanice stále měli kvalitní a plný příjem. Pouze beacon by byl vysílán plným výkonem, aby jej zachytili noví klienti, vyhledávající danou síť. Bohužel toto nastavení zařízení nepodporují v základních možnostech nastavení. Jedinou možností je přímá úprava firmware zařízení, což ale může způsobit různé potíže. Vysílaný výkon lze nastavovat pouze pro celé rozhraní a změna výkonu navíc způsobuje krátké výpadky bezdrátové sítě.

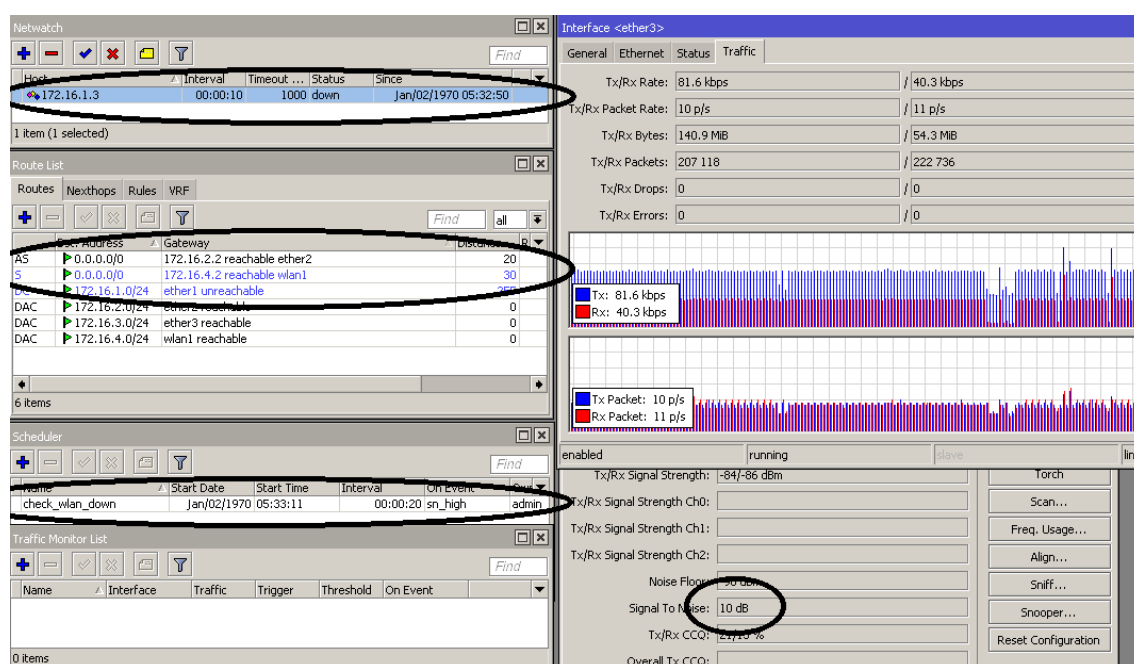
Obr. 4.25: Diagram sítě s routováním pomocí skriptu, kontrolou S/N a vytížení WiFi

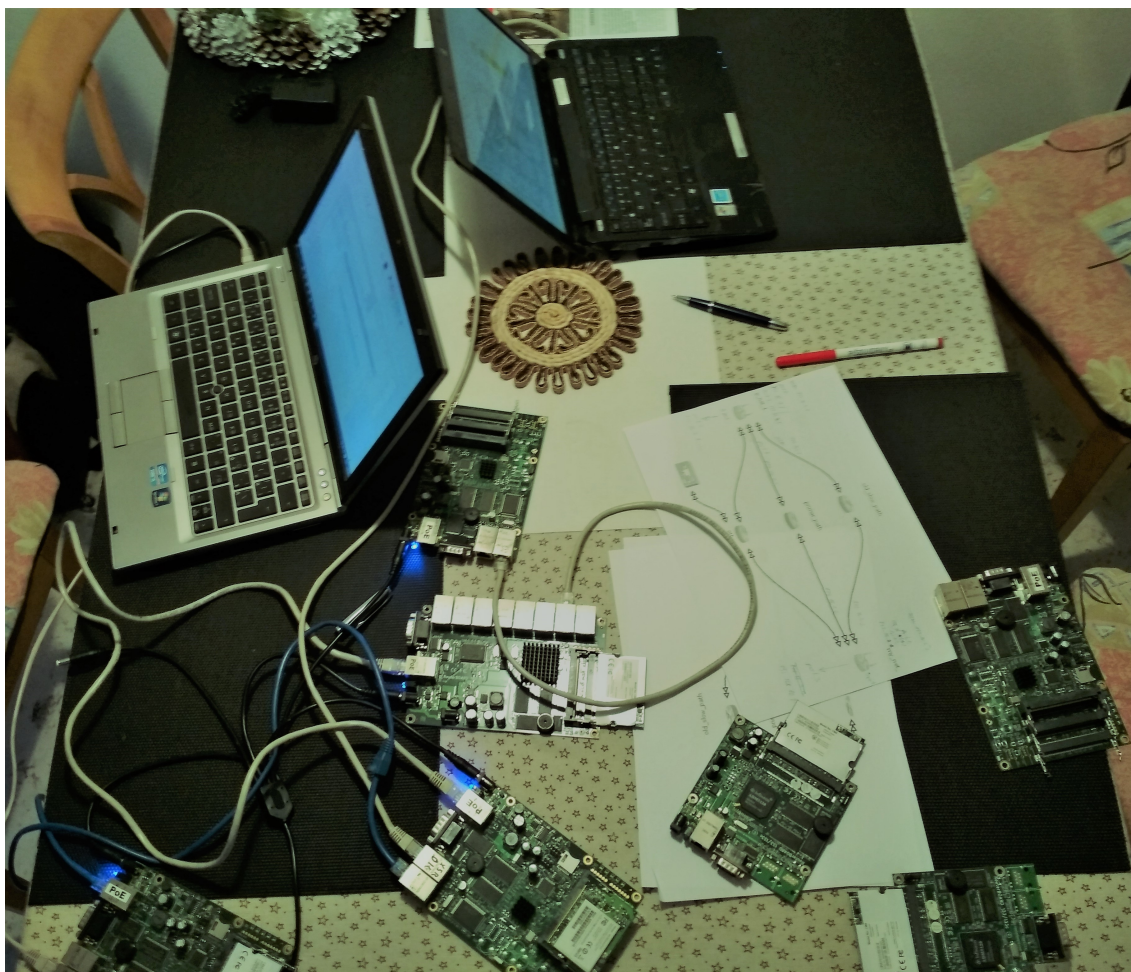
Obr. 4.26: Síť s routováním pomocí skriptu, kontrolou S/N a nízkým provozem - aktivní primární cesta

Obr. 4.27: Síť s routováním pomocí skriptu, kontrolou S/N a nízkým provozem - aktivní wlan a Traffic monitor

Obr. 4.28: Síť s routováním pomocí skriptu, kontrolou S/N a nízkým provozem - S/N kleslo pod úroveň, Traffic-monitor smazán

Obr. 4.29: Zapojení

5 ZÁVĚR

Při konzultaci s kolegy, kteří běžně pracují na dané technologii jsem se dozvěděl, že při ostrém nasazování těchto záložních spojů často došli do bodu, kdy se dané zařízení začalo chovat jinak, než čekali. Například i mnou výše zmíněná chyba, kdy vypadne logické spojení na portu, ale elektricky je stále připojen (například do protějšího switchu), routovací tabulka stále zůstávala na chybné routě. Routa musela být ošetřena na zkoušku dostupnosti. Jeden z pokusů bylo i chování při vysoké zátěži na jedné z cest a její následná degradace (vysoká odezva, nízká propustnost). Bohužel ani v jednom případě nebyl brán na tuhle situaci zřetel a spojení na vybrané cestě probíhalo až do doby rozpadnutí se této cesty.

Práce v příkazovém řádku RouterBOARDu je celkem intuitivní, příjemná a logická. Náповěda se dá vyvolat téměř v každém kroku pomocí otazníku nebo klávesy TAB a nabídne možné následující příkazy a jejich syntaxi.

Při práci jsem narazil na dva buggy v programu. První se týkal RB192 (firmware 2.9), kdy mi na příkaz zobrazení počtu záznamů v tabulce *print count-only* (například */ip address print count-only* - zobrazující počet zadaných adres rozhraní) bach vždy vracel hodnotu -1. Tato chyba se projevovala jen v této verzi, novější již fungovala v pořádku. Druhý se týkal použití příkazu *get* (například */system scheduler get value-name=name number=0* - zobrazující jméno naplánovaného úkolu). Při testování skriptu s tímto příkazem vše v příkazové řádce fungovalo bez problémů, ovšem při spuštění skriptu z rozhraní Winbox tento příkaz nevracel žádnou hodnotu. Řešením nakonec bylo zařadit před tento příkaz příkaz *print* (*/system scheduler print*), který vypisuje veškeré informace.

LITERATURA

- [1] Mgr. Radek Hoszowski: *Datové sítě* [online]. Učební text, poslední aktualizace 01.12.2012 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<http://www.sslch.cz/files/163/13-datove-site-u.pdf>>.
- [2] MikroTik: *MikroTik Wiki* [online]. 2017, poslední aktualizace 28.11.2017 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://wiki.mikrotik.com/>>.
- [3] Vysoká škola ekonomická v Praze: *Návrh malé až střední počítačové sítě LAN* [online]. Bakalářská práce Praha: 2010, poslední aktualizace 29.06.2010 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<http://info.sks.cz/www/zavprace/soubory/68510.pdf>>.
- [4] Jiří Grygarek: *Směrovací protokol OSPF* [online]. poslední aktualizace 2016 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<http://www.cs.vsb.cz/grygarek/SPS/lect/OSPF/ospf.html>>.
- [5] VUT v Brně: *Systém detekce útoku pro sítě s platformou MikroTik* [online]. Bakalářská práce Brno: 2016, poslední aktualizace 01.06.2016 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <https://www.vutbr.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=130144>.
- [6] www.svetsiti.cz: *Další vývoj protokolu SNMP*. [online]. Článek, poslední aktualizace 15.06.2000 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<http://www.svetsiti.cz/clanek.asp?cid=Dalsi-vyvoj-protokolu-SNMP-1562000>>.
- [7] www.microsoft.com: *Přehled služby Windows Management Instrumentation (WMI)*. [online]. Článek, poslední aktualizace 2016 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://technet.microsoft.com/cs-cz/library/dn265977.asp>>.
- [8] www.nagios.org: *Nagios – The Industry Standard In IT Infrastructure Monitoring*. [online]. poslední aktualizace 2016 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://www.nagios.org>>.
- [9] Michael Friedrich: *Icinga vs Nagios – a developer's comparison* [online]. poslední aktualizace 03.11.2011 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://www.icinga.com/2011/11/03/icinga-vs-nagios-a-developers-comparison/>>.
- [10] MikroTik: *The Dude* [online]. poslední aktualizace 2015 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://www.mikrotik.com/thedude>>.

- [11] Petr Macek: *Cacti: vše důležité v jednom monitoru* [online]. poslední aktualizace 31.03.2009 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://www.root.cz/clanky/cacti-vse-dulezite-v-jednom-monitoru/>>.
- [12] Mikrotik forum: *enhance "check-gateway" feature - use arbitrary check IP* [online]. poslední aktualizace 25.05.2017 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://forum.mikrotik.com/viewtopic.php?t=81083>>.
- [13] Petr Bouška: *Řádkové příkazy Windows* [online]. poslední aktualizace 22.12.2009 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://www.samuraj-cz.com/clanek/radkove-prikazy-windows/>>.
- [14] Zbyněk Pospíchal: *Jak správně číst výpisy z traceroute* [online]. poslední aktualizace 16.01.2009 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://www.lupa.cz/clanky/jak-spravne-cist-vypisy-z-traceroute/>>.
- [15] Pavel Herrmann: *MikroTik* [online]. poslední aktualizace 28.02.2008 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<https://www.eduroam.cz/cs/spravce/ap/mikrotik>>.
- [16] Ramalan Harifa: *Difference between RIP and OSPF* [online]. poslední aktualizace 14.08.2017 [cit. 19.05.2018]. Dostupné z URL: <<http://www.differencebetween.net/technology/internet/difference-between-rip-and-ospf/>>.

SEZNAM SYMBOLŮ, VELIČIN A ZKRATEK

LAN	místní síť – Local Area Network
MAN	metropolitní síť – Metropolitan Area Network
WAN	rozsáhlá síť – Wide Area Network
UTP	nestíněná kroucená dvoulinka – Unshielded Twisted Pair
WiFi	bezdrátová síť – Wireless LAN
Hz	kmitočet – Herz
AP	přístupový bod – Access point
CAT 5	kategorie 5 – Category 5 cable
IBM	International Business Machines Corporation
ATT	American Telephone and Telegraph Corporation
PC	osobní počítač – personal computer
Telnet	teletype network
SSH	Secure Shell
IP	internetový protokol – Internet Protocol
WLAN	bezdrátová lokální síť – Wireless local area network
RIP	Routing Information Protocol
OSFP	Open Shortest Path First
ICMP	Internet Control Message Protocol
SNMP	Simple Network Management Protocol
WMI	Windows Management Instrumentation
SMS	Short Message Service
SVG	Scalable Vector Graphics
XML	eXtensible Markup Language
DNS	Domain Name System

A OBSAH PŘÍLOŽENÉHO CD

Příložené CD obsahuje elektronickou verzi bakalářské práce a skripty.

/	kořenový adresář příloženého CD
└─ Prepinani-rozhrani	skripty pro přepínání rozhraní
└─ script-5g-down.txt	
└─ script-5g-up.txt	
└─ script-pro-zprovozeni-netwatch.txt	
└─ Routovani-skriptem	přepínání pomocí skriptu
└─ active-eth1.txt	
└─ active-wlan.txt	
└─ Routovani-skriptem-SN	přepínání s S/N
└─ active-eth1.txt	
└─ active-eth2.txt	
└─ active-wlan.txt	
└─ check-sn.txt	
└─ sn-high.txt	
└─ sn-low.txt	
└─ Routovani-skriptem-SN-traffic	přepínání s S/N a provozem
└─ active-eth1.txt	
└─ active-eth2.txt	
└─ active-wlan.txt	
└─ check-sn.txt	
└─ monitorDown.txt	
└─ monitorUp.txt	
└─ sn-high.txt	
└─ sn-low.txt	
└─ nastaveni-radia.txt	příklad nastavení radia
└─ Pavel-Zavadil-prace.pdf	